

การศึกษาความพึงพอใจในวิชาการงานของนักเรียน
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนเครือคอนแวนต์

นางสาวยุพร วนาดอนพิศาล

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต
มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จฯ สาขาสังคมศาสตร์เพื่อการพัฒนา
วัน เดือน ปี 29 พ.ย. 2547 ปีการศึกษา 2547
เลขทะเบียน 00194817 ISBN : 974-373-415-5
เลขเรียกหนังสือ

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา

026
343.12
513967
2548
162

A STUDY OF SATISFACTION IN WORK ORIENTED EDUCATION
OF MATHAYOM 3 STUDENTS AT CONVENT SCHOOLS

MISS.YUPORN VANADONPISAL

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Master of Arts (Social Sciences for Development)
at Bansomdejchaopraya Rajabhat University

Academic Year 2004

ISBN : 974-373-415-5

โดย นางสาวยุพร วนาคอนพิศาล
สาขา สังคมศาสตร์เพื่อการพัฒนา

ประธานกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์	รองศาสตราจารย์ ดร.สัญญา สัญญาวิวัฒน์
กรรมการ	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จันทร์วิภา คิลกสัมพันธ์
กรรมการ	อาจารย์ ดร.ประเทือง อัมพรภักดิ์

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา อนุมัติให้วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของ
การศึกษาตามหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต

(ดร.สราวุธ เศรษฐจิขจร)

คณะบดีบัณฑิตวิทยาลัย

คณะกรรมาการสอบวิทยานิพนธ์

(ศาสตราจารย์ ดร.สายหยุด จำปาทอง)

ประธานกรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร.สัญญา สัญญาวิวัฒน์)

กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จันทร์วิภา คีตกัมพันธ์)

กรรมการ

(อาจารย์ ดร.ประเทือง อัมพรภักดี)

กรรมการ

(อาจารย์ ดร.ทวิช บุญธิรัมย์)

กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์บุปผา แซ่มประเสริฐ)

กรรมกรและเลขานุการ

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา

นางสาวบุพร วนาคอนพิศาล. (2547). การศึกษาความพึงพอใจในวิชาการทำงานของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนศรีคอนสวรรค์. วิทยานิพนธ์ระดับมหาบัณฑิต. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา. คณะกรรมการควบคุม : รศ.ดร.สัญญา สัญญาวิวัฒน์ , ผศ.ดร.จันทร์วิภา ดิลกสัมพันธ์ , ดร.ประเทือง อัมพรภักดี

ปัญหาการวิจัยครั้งนี้ คือ มีปัจจัยอะไรบ้างที่มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจในการเรียนวิชาการทำงานของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนศรีคอนสวรรค์ โดยมี 6 สมมติฐาน ดังนี้ 1. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน 2. สถิติในการขาดเรียนวิชาการทำงาน 3. อาชีพของผู้ปกครอง 4. รายได้ที่เป็นตัวเงินเฉลี่ยต่อเดือนของผู้ปกครอง 5. รายจ่ายเฉลี่ยต่อเดือนของผู้ปกครอง 6. ภาระในการชำระหนี้ต่อเดือนของผู้ปกครอง ส่วนข้อมูลที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐานในครั้งนี้ได้มาจากการสุ่มตัวอย่างนักเรียนจำนวน 618 คน ซึ่งเป็นจารเก็บรวบรวมข้อมูลในรูปแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ และค่าไค-สแควร์

ผลการศึกษาพบว่า มีเพียง 2 สมมติฐานที่ได้รับการยอมรับหลังจากที่ได้มีการอภิปรายผลและศึกษาเป็นเวลานาน อีกทั้งการนำเอาสองสมมติฐานที่ได้นั้นนำไปศึกษาในงานหัวข้อวิจัยเดียวกันนี้เพื่อประโยชน์ทางการศึกษาต่อไป

YUPORN VANADONPISAL . (2004). MASTER THESIS. A STUDY OF SATISFACTION
 IN WORK ORIENTED EDUCATION OF MATHAYOM 3 STUDENTS AT
 CONVENT SCHOOLS. ADVISOR COMMITTEE : ASSOCIATE PROFESSOR
 DR. SUNYA SUNYAVIVAT , CO-ADVISOR. PROB.DR. CHANVIPA
 DILOKSSAMABANDH , CO-ADVISOR. DR. PRATHAUNG AMPORNPUCKDI.

This study addresses the problem of what are the related factors affecting the work oriented education satisfaction of Mathayom 3 Convent Students with 6 hypotheses , the independent variabler of which are : 1) academic archievement , 2) number of class absenting , 3) type of parents' occupation , 4) parents' monthly income , 5) parents' monthly expenditure , and 6) parents' monthly liability. The empirical data for the testing of hypotheses are from 618 randomed students of Convent Schools. They are then calculated and analyzed by means , percentase , correlation and chi-square test.

It is found that the first 2 hypotheses are substantiated while the rest are rejected. After a lengthy and reasonable discussion , it is ended with interesting recommendations for both the few ther study of the same topic and how to make the practical uses of the study.

ประกาศคุณูปการ

วิทยานิพนธ์ เรื่อง การศึกษาความพึงพอใจในวิชาการงานของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนศรีคอนสวรรค์ ครั้งนี้สำเร็จลงด้วยความอนุเคราะห์อย่างยิ่งของรองศาสตราจารย์ ดร.สัญญา สัญญาวิวัฒน์ ประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จันทร์วิภา ดิลกสัมพันธ์ และ ดร.ประเทือง อัมพรภักดี กรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ที่ให้ความกรุณาเมตตา สละเวลาให้คำแนะนำ ข้อคิดเห็น และการตรวจแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ในการดำเนินการวิจัยจนเป็นผลสำเร็จ

ขอขอบคุณผู้เชี่ยวชาญทุกท่าน ที่กรุณาตรวจแก้ไขและให้คำแนะนำที่เป็นประโยชน์ในการสร้างเครื่องมือวิจัยให้สมบูรณ์ ขอขอบคุณนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนศรีคอนสวรรค์ทุกท่านที่ให้ความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ ขอขอบคุณเพื่อนนักศึกษابริญญาโทสังคมศาสตร์เพื่อการพัฒนา รุ่น 2 ที่ให้คำปรึกษา

สุดท้ายนี้ ผู้วิจัยขอโน้มระลึกถึงพระคุณอันสูงสุดของคุณพ่อ คุณแม่ ผู้เป็นแรงบันดาลใจให้การอบรมสั่งสอนปลูกฝังความรู้ในการศึกษา พร้อมทั้งให้กำลังใจ ขอกราบขอบพระคุณอาจารย์ทุกท่านที่ได้อบรมสั่งสอนถ่ายทอดความรู้ ช่วยเหลือ ส่งเสริมสนับสนุนและให้กำลังใจแก่ผู้วิจัยจนประสบผลสำเร็จ

ยุพร วนาดอนพิศาล

YUPORN VANADONPISAL . (2004). MASTER THESIS. A STUDY OF SATISFACTION
IN WORK ORIENTED EDUCATION OF MATHAYOM 3 STUDENTS AT
CONVENT SCHOOLS. ADVISOR COMMITTEE : ASSOCIATE PROFESSOR
DR. SUNYA SUNYAVIVAT , CO-ADVISOR. PROB. DR. CHANVIPA
DILOKSSAMABANDH , CO-ADVISOR. DR. PRATHAUNG AMPORNPUCKDI.

This study addresses the problem of what are the related factors affecting the work oriented education satisfaction of Mathayom 3 Convent Students with 6 hypotheses , the independent variables of which are : 1) academic achievement , 2) number of class absences , 3) type of parents' occupation , 4) parents' monthly income , 5) parents' monthly expenditure , and 6) parents' monthly liability. The empirical data for the testing of hypotheses are from 618 random students of Convent Schools. They are then calculated and analyzed by means of percentage , correlation and chi-square test.

It is found that the first 2 hypotheses are substantiated while the rest are rejected. After a lengthy and reasonable discussion , it is ended with interesting recommendations for both the further study of the same topic and how to make the practical uses of the study.

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
ประกาศุญเญการ	ค
สารบัญเรื่อง	ช
สารบัญตาราง	ซ
สารบัญแผนภาพ	ณ
บทที่ 1 บทนำ	
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	4
1.3 ประโยชน์ของการวิจัย.....	4
1.4 ขอบเขตของการวิจัย.....	4
1.5 นิยามศัพท์.....	4
1.6 สมมติฐานของการวิจัย.....	6
1.7 กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	10
บทที่ 2 ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	
2.1 ความหมายของความพึงพอใจ.....	11
2.2 วิธีสร้าง ความพึงพอใจในการเรียน.....	13
2.3 หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533.....	18
2.4 หลักการและจุดมุ่งหมายวิชาการงาน.....	26
2.5 ครูผู้สอนวิชาการงาน.....	26
2.6 วิธีสอนและกิจกรรมการเรียนการสอน.....	28
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	
3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	33
3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	34
3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	36
3.4 สถิติที่ใช้ในการวิจัย.....	36

บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

4.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยต่าง ๆ เกี่ยวกับนักเรียน.....40

4.2 ผลการทดสอบสมมติฐาน.....44

บทที่ 5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

5.1 สรุปผลข้อมูลทั่วไป.....52

5.2 สรุปผลการทดสอบสมมติฐาน.....53

5.3 การดำเนินการตามวัตถุประสงค์.....54

5.4 อภิปรายผล.....54

5.5 ข้อเสนอแนะ.....58

บรรณานุกรม.....60

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

-รายนามอาจารย์ที่ปรึกษา ผู้เชี่ยวชาญ และผู้ทรงคุณวุฒิ.....65

ภาคผนวก ข

-แบบสอบถามการศึกษาวิจัย.....67

ประวัติผู้วิจัย.....74

สารบัญตาราง

รายชื่อ

หน้า

จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียน.....	34
เครื่องมือและวิธีวัด	
ข้อมูลปัจจัยต่าง ๆ เกี่ยวกับนักเรียนของกลุ่มตัวอย่าง.....	40
ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความพึงพอใจในการเรียนวิชาการงาน.....	43
ความสัมพันธ์ระหว่างผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกับความพึงพอใจในการเรียนวิชาการงาน.....	44
ความสัมพันธ์ระหว่างสถิติการขาดเรียนในการเรียนวิชาการงานกับความพึงพอใจในการเรียนวิชาการงาน.....	45
ความสัมพันธ์ระหว่างอาชีพของผู้ปกครองกับความพึงพอใจในการเรียนวิชาการงาน.....	46
ความสัมพันธ์ระหว่างรายได้ที่เป็นตัวเงินเฉลี่ยต่อเดือนของผู้ปกครองกับความพึงพอใจในการเรียนวิชาการงาน.....	47
ความสัมพันธ์ระหว่างค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อเดือนของผู้ปกครองกับความพึงพอใจในการเรียนวิชาการงาน.....	48
ความสัมพันธ์ระหว่างภาระในการชำระหนี้ต่อเดือนของผู้ปกครองกับความพึงพอใจในการเรียนวิชาการงาน.....	49

สารบัญภาพประกอบ

ภาพประกอบที่

หน้า

1 กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	10
-----------------------------	----

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

จากแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 9 (พ.ศ. 2545 – 2549) มีจุดมุ่งหมายมุ่งพัฒนาคนให้สามารถพัฒนาศักยภาพอย่างมีจุดมุ่งหมายทั้งทางร่างกาย จิตใจ และสติปัญญา เพื่อให้เป็นคนดีมีคุณธรรม มีสุขภาพ มีความรู้ ความสามารถในการประกอบอาชีพ และสามารถปรับตัวให้ดำรงชีวิตในสังคมที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วได้อย่างมีประสิทธิภาพบนพื้นฐานของความเป็นไทย ให้โอกาสคนมีส่วนร่วมคิด ร่วมสร้าง และมีส่วนช่วยขับเคลื่อนการพัฒนา และเพิ่มขีดความสามารถด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี รวมทั้งพัฒนาคนให้มีจิตสำนึกในการรับผิดชอบต่อตนเอง ครอบครัว ชุมชน สังคม ทรัพยากรธรรมชาติ และมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการเมือง

การจัดการศึกษาของประเทศจะประสบผลสำเร็จในระดับใดนั้น ดูได้จากคุณภาพของคนในชาติ หากคุณภาพของคนในชาติไม่เป็นไปตามพึงประสงค์ตามที่ได้กำหนดไว้ในนโยบายการจัดการศึกษาของประเทศนั้น ย่อมเป็นสิ่งที่แสดงให้เห็นว่า การจัดการศึกษาของประเทศได้ประสบปัญหาอุปสรรคอย่างใดอย่างหนึ่ง (สันต์ ธรรมบำรุง , 2525 : 1) ทั้งนี้ เพราะการศึกษาไทยท่ามกลางกระแสแห่งโลกาภิวัตน์ (Globalization) ซึ่งอยู่ภายใต้เงื่อนไขการเปลี่ยนแปลง แข่งขันเพื่อสร้างข้อได้เปรียบและความมุ่งมั่นของสังคมที่ดำเนินไปอย่างรวดเร็ว ได้กลายเป็นจุดรวม (Focus) ที่สำคัญที่ทุกฝ่ายเตรียมพร้อมที่จะปรับเข้ากับสภาพการเปลี่ยนแปลง โดยการปฏิรูปการศึกษารูปแบบใหม่ ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 โดยจุดมุ่งหมายของการปฏิรูปการศึกษาก็มุ่งปฏิรูปโรงเรียนและสถานศึกษา เร่งรัดให้โรงเรียนและสถานศึกษาทุกระดับให้มีมาตรฐานคุณภาพทัดเทียมกัน โดยให้โรงเรียนมีการเตรียมความพร้อมของโรงเรียนในการดำเนินงานและหาแนวทางแก้ไขปัญหา และเตรียมเพิ่มพูนเสริมสร้างศักยภาพของบุคลากรที่จะดำเนินการตามบทบาทหน้าที่ในการจัดการศึกษาที่มีคุณภาพและประสิทธิภาพตามความคาดหวังของสังคม

หลักสูตรเป็นเครื่องมือในการจัดการศึกษา ช่วยให้การศึกษาบรรลุตามความมุ่งหมาย การจัดหลักสูตรที่ดีควรมีความคล่องตัว สามารถเปลี่ยนแปลงได้เหมาะสมกับสถานการณ์ต่างๆ ได้ เพราะหลักสูตรเป็นตัวกำหนดทิศทางการจัดการศึกษา (กัลยานี ปฎิมาพรเทพ, 2541 : 32) อนึ่ง พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มาตรา 27 ได้กำหนดให้คณะกรรมการการ

ศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนดหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อความเป็นไทย ความเป็นพลเมืองดีของชาติ การดำรงชีวิต และการประกอบอาชีพ ตลอดจนเพื่อการศึกษาต่อ ให้สถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีหน้าที่จัดทำสาระของหลักสูตรในส่วนที่เกี่ยวกับสภาพปัญหาในชุมชนและสังคมภูมิปัญญาท้องถิ่น (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2542 : 15)

การศึกษาระดับมัธยมศึกษา เป็นการจัดการศึกษาที่มีจุดมุ่งหมายให้ผู้เรียนมีความรู้ทั้งวิชาสามัญและวิชาอาชีพที่เหมาะสมกับวัยและความสามารถ การศึกษาระดับนี้เป็นการพัฒนากำลังคนระดับกลาง ซึ่งเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ นักเรียนที่จะสำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาจะต้องให้เวลาในการเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น 3 ปี และมัธยมศึกษาตอนปลาย 3 ปี การเรียนในแต่ละระดับมีลักษณะจบในตัวเอง และในโครงสร้างของหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น ฉบับปรับปรุง 2533 จึงจัดให้มีกลุ่มวิชาการทำงานและอาชีพไว้ โรงเรียนสามารถจัดแผนการเรียนวิชาอาชีพที่สอดคล้องกับสภาพและความต้องการของท้องถิ่น นักเรียนสามารถจะเลือกเรียนได้ตามความถนัดและความสนใจของแต่ละคน

ดังนั้น กรอบและทิศทางการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนดในช่วงชั้น ม.1-ม.3 สาระการเรียนรู้แบ่งเป็นวิชาแกนร่วม 50% วิชาแกนเลือก 30% วิชาเลือกเสรี 5% และกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน 15% รวมเป็น 100% หลักสูตรในระดับมัศึกษามีวิชาแกนร่วมน้อยลงและมีวิชาแกนเลือกมากขึ้น เพื่อให้ นักเรียนสามารถเลือกเรียนตามความถนัดและความสนใจ ดังนั้น การพัฒนาหลักสูตรระดับชาติจึงเปิดโอกาสให้ท้องถิ่นและสถานศึกษามีส่วนร่วมพัฒนาหลักสูตร เนื่องจากประสบการณ์ที่จำเป็นบางอย่างของท้องถิ่นและสถานศึกษา

แผนการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2520 ให้ความสำคัญต่อการสอนวิชาอาชีพแก่นักเรียน ถ้าโรงเรียนสามารถจัดการเรียนการสอนวิชาชีพได้ตามหลักการ จุดมุ่งหมาย และโครงสร้างของหลักสูตร นักเรียนที่จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น หากไม่เรียนต่อก็น่าจะทำงานในสาขาธุรกิจ อุตสาหกรรม หรือประกอบอาชีพอิสระได้ และบุคคลเหล่านี้หากทำการฝึกฝนอาชีพเพิ่มเติมในศูนย์ฝึกอาชีพนอกระบบโรงเรียนต่ออีกกระยะหนึ่ง ก็จะสามารถพัฒนาตนเองเป็นแรงงานที่มีฝีมือได้ ปัจจุบันการจัดการเรียนการสอนวิชาชีพในโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นส่วนมากพยายามที่จะจัดแผนการศึกษาให้กว้างขวาง เพื่อให้นักเรียนจะได้เลือกเรียนตามความถนัดและความสนใจ ตลอดจนมีงานแนะแนวที่เป็นระบบ มีโครงการและแผนปฏิบัติงานที่ดี เพื่อเป็นการวางพื้นฐานและสร้างเจตคติที่ดีในการประกอบอาชีพ ทางโรงเรียนได้เปิดสอนรายวิชาอาชีพต่างๆ ได้แก่ อาชีพธุรกิจ อาชีพคนกรรม อาชีพอุตสาหกรรม อาชีพเกษตรกรรม และอาชีพศิลปกรรม

เพื่อให้นักเรียนได้เลือกเรียนตามความถนัดและความสนใจ และการส่งเสริมอาชีพต่างๆ ในการพัฒนาเยาวชนให้เป็นทรัพยากรที่มีคุณภาพของสังคม หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533 ได้กำหนดรายวิชาอาชีพไว้ในกลุ่มวิชาการทำงานและอาชีพ โดยวิชาการทำงานเป็นวิชาบังคับเลือกมีทั้งสิ้น 5 รายวิชา คือ งานบ้าน การจัดการในบ้าน งานช่างพื้นฐาน และงานผลิตภัณฑ์จากวัสดุท้องถิ่น ให้นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 และ 2 เลือกเรียนภาคละ 1 รายวิชา จะเลือกเรียนวิชาใดก่อนหลังก็ได้ สำหรับนักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ให้เรียนวิชาโครงการงาน (ง 321 - 322 เรียนภาคเรียนที่ 1 และ 2 ตามลำดับ) สำหรับวิชาอาชีพเป็นวิชาเลือกเสรี ประกอบด้วย 4 กลุ่มงาน คือ งานผลิต งานบริการ งานส่งเสริมการผลิตและงานบริการ และงานอาชีพอิสระระหว่างเรียน มีรายวิชาอาชีพธุรกิจ มีรายวิชาอยู่ในกลุ่มงานบริการ และงานส่งเสริมการผลิตและงานบริการซึ่งมีจำนวนรายวิชาให้นักเรียนได้เลือกเรียนตามความสนใจและความถนัดรวมทั้งสิ้น 45 รายวิชา แยกเป็นกลุ่มงานบริการ 26 รายวิชา และกลุ่มงานส่งเสริมงานผลิตและงานบริการ 19 รายวิชา

สภาพการจัดการเรียนการสอนกลุ่มวิชาการทำงานในโรงเรียนเครือข่ายคอนแวนต์ ซึ่งนับเป็นเครือข่ายโรงเรียนระดับใหญ่ที่มีจำนวนนักเรียนมาก ได้เปิดทำการเรียนการสอนกลุ่มวิชาการทำงาน และจัดกระบวนการเรียนการสอนตามขีดความสามารถหรือความพร้อมของโรงเรียนเป็นหลัก เพื่อจะปลูกฝังทัศนคติที่ดีต่ออาชีพให้กับนักเรียน และเมื่อนักเรียนเรียนจบหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น ก็สามารถที่จะเลือกประกอบอาชีพได้ตามสถานภาพของนักเรียนแต่ละคนหรือเรียนต่อในระดับที่สูงขึ้นไป ทั้งนี้ทางโรงเรียนได้พยายามที่จะสนองความต้องการของนักเรียนให้มีโอกาสได้เลือกเรียนวิชาการทำงานได้อย่างหลากหลายตามความสนใจของนักเรียน ครูผู้สอนพยายามจัดกระบวนการเรียนการสอนในแต่ละรายวิชา เพื่อให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับสมรรถภาพของนักเรียนแต่ละคน และเกิดความพึงพอใจที่ได้เลือกเรียนรายวิชาการทำงานตรงตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร ผู้วิจัยเป็นผู้รับผิดชอบงานด้านจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนเซนต์โยเซฟคอนแวนต์ มีความสนใจที่จะศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่กำลังเรียนวิชาการทำงาน จากสภาพการณ์ที่ทางโรงเรียนและครูผู้สอนได้จัดกระบวนการเรียนการสอนในปัจจุบัน

จากข้อมูลดังกล่าวข้างต้นจึงมีความสนใจที่จะศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่มีต่อรายวิชาการทำงานใน 3 ด้าน ได้แก่ ด้านหลักสูตร ด้านวิธีสอน และกิจกรรมการเรียนการสอน และด้านครูผู้สอน เพื่อเป็นประโยชน์โดยตรงต่อผู้บริหารโรงเรียนในการนำไปเป็นข้อมูลในการปรับปรุงจุดบกพร่องในการจัดหลักสูตรให้สอดคล้องกับความต้องการของนักเรียนและจุดมุ่งหมายของหลักสูตร

ปัญหาการวิจัยครั้งนี้ คือ มีปัจจัยอะไรบ้างที่มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจในการเรียนวิชาการงานของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับความพึงพอใจในการเรียนวิชาการงานของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนเครือข่าย
2. เพื่อศึกษาปัจจัยด้านต่าง ๆ เกี่ยวกับนักเรียนที่มีผลต่อความพึงพอใจในการเรียนวิชาการงานของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนเครือข่าย

ความสำคัญของการวิจัย

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้จะเป็นประโยชน์ต่อผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้สอนวิชาการงาน และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการศึกษา เพื่อเป็นแนวทางในการวางแผนและปรับปรุงหลักสูตรและวิธีการเรียนการสอน ครูผู้สอนวิชาการงานในโรงเรียนเครือข่าย ให้สอดคล้องกับความต้องการของนักเรียนและชุมชน อันจะเป็นประโยชน์โดยตรงต่อการจัดการศึกษาของชาติต่อไป

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษาค้นคว้าความพึงพอใจในการเรียนวิชาการงานของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนเครือข่าย ตั้งแต่วันที่ 1 มีนาคม ถึง 20 มีนาคม พ.ศ. 2547

นิยามศัพท์

1. ความพึงพอใจในการเรียนวิชาการงาน หมายถึง ระดับของความรู้สึกที่เป็นไปตามความคาดหวังของนักเรียนในการเรียนวิชาการงานและอาชีพ 3 ด้าน คือ

1.1 หลักสูตร หมายถึง ระดับของความพึงพอใจของนักเรียนเกี่ยวกับความน่าสนใจของเนื้อหาของหลักสูตรการงาน ความเหมาะสม ข้อกำหนดต่างๆ ประโยชน์ที่ได้รับจากหลักสูตร และความสะดวกสบายในการเล่าเรียนที่โรงเรียนได้กำหนด

1.2 วิธีการสอนและกิจกรรมการเรียนการสอน หมายถึง ระดับของความพึงพอใจของนักเรียนเกี่ยวกับวิธีการที่ครูใช้สอนหรือพฤติกรรมการสอนของครูที่ใช้ในระหว่างนักเรียนเรียนรู้ การจัดกิจกรรมต่างๆ ในระหว่างที่กำลังเรียน เพื่อเสริมความรู้และประสบการณ์แก่นักเรียน

1.3 ครูผู้สอน หมายถึง ระดับของความพึงพอใจของนักเรียนเกี่ยวกับผู้ทำหน้าที่ปฏิบัติการสอนในรายวิชาการงานแก่นักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยมุ่งศึกษาคุณลักษณะความรู้ในวิชาที่สอน ความสามารถในการเลือกใช้วิธีสอนและอุปกรณ์การสอน ความเอาใจใส่ดูแลนักเรียน ตลอดจนทั้งคุณธรรมและจริยธรรมของครู

2. วิชาการงาน หมายถึง กลุ่มวิชาที่มีรายวิชาเพื่อการประกอบอาชีพ หรือสนองความต้องการตามความสนใจ ความถนัดของผู้เรียนที่ศึกษาและสามารถมีความรู้พื้นฐานไปศึกษาต่อหรือประกอบอาชีพได้ ตามโครงสร้างหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533

3. ระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง ผลการเรียนรู้ของนักเรียนที่ได้ระดับคะแนนเฉลี่ยสะสม (Cumulative Grade Point Average : GPA) ของทุกรายวิชาที่เรียนรวม ในภาคเรียนที่ 1/2544 ถึงภาคเรียนที่ 1/2546 รวม 5 ภาคเรียน โดยแบ่งระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (กระทรวงศึกษาธิการ 2521 : 42) ดังนี้

คะแนนเฉลี่ยต่ำกว่า 2.00

หมายถึง ระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ

คะแนนเฉลี่ยระหว่าง 2.00-2.50

หมายถึง ระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนปานกลาง

คะแนนเฉลี่ยตั้งแต่ 2.51 ขึ้นไป

หมายถึง ระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง

4. สถิติในการขาดเรียน หมายถึง จำนวนครั้งในการขาดเรียนของนักเรียนในวิชาการงานต่อภาคเรียน

5. อาชีพของผู้ปกครอง หมายถึง อาชีพหลักที่ให้รายได้ประจำของผู้ปกครอง จำแนกเป็น

5.1 รับราชการหรือรัฐวิสาหกิจ หมายถึง ผู้ที่เป็นข้าราชการ ลูกจ้างประจำ ลูกจ้างชั่วคราวในหน่วยงานของรัฐบาล หรือเป็นพนักงานของรัฐวิสาหกิจ

5.2 ค้าขาย/ธุรกิจ หมายถึง การประกอบอาชีพค้าขายหรือการมีรายได้จากการประกอบกิจการส่วนตัว

5.3 รับจ้าง หมายถึง การประกอบอาชีพหรือการมีรายได้จากการแลกเปลี่ยนแรงงานของตนเองกับการทำงานให้ผู้อื่น

5.4 เกษตรกรรม หมายถึง การประกอบอาชีพหรือการมีรายได้จากการปลูกพืชและเลี้ยงสัตว์

6. รายได้ที่เป็นตัวเงินของผู้ปกครอง หมายถึง รายได้ที่เป็นตัวเงินเฉลี่ยต่อเดือนของผู้ปกครองในปัจจุบัน ซึ่งพิจารณาจากค่าแรงและเงินเดือน กำไรสุทธิจากการทำธุรกิจส่วนตัว กำไรสุทธิจากการทำการเกษตร รายได้จากทรัพย์สิน เงินที่ได้รับเป็นการช่วยเหลือซึ่งรวมถึงเงินสงเคราะห์ บำเหน็จ บำนาญ และเงินชดเชยจากการออกจากงาน เป็นต้น

7. ค่าใช้จ่ายของผู้ปกครอง หมายถึง ค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อเดือนของผู้ปกครองที่ต้องใช้จ่ายในการดำรงชีวิต ซึ่งพิจารณาจากค่าใช้จ่ายเพื่อการอุปโภคบริโภคของครัวเรือน ได้แก่ อาหาร และเครื่องดื่ม ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับที่อยู่อาศัยและเครื่องใช้ในบ้าน ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับยานพาหนะ และค่าบริการสื่อสาร เป็นต้น

8. หนี้สินของผู้ปกครอง หมายถึง ภาระในการชำระหนี้ต่อเดือนของผู้ปกครอง ซึ่งการมีหนี้พิจารณาจากหนี้สินที่กู้มาเพื่อใช้จ่ายในครอบครัว ใช้ในการทำธุรกิจ ใช้ในการทำการเกษตร เป็นต้น

สมมติฐานในการวิจัย

1. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความพึงพอใจในวิชาการงานของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนศรีคอนสวรรค์
2. สถิติในการขาดเรียนวิชาการงานมีความสัมพันธ์ทางลบกับความพึงพอใจในวิชาการงานของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนศรีคอนสวรรค์
3. อาชีพของผู้ปกครองมีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจในวิชาการงานของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนศรีคอนสวรรค์
4. รายได้ที่เป็นตัวเงินเฉลี่ยต่อเดือนของผู้ปกครองมีความสัมพันธ์ทางลบกับความพึงพอใจในวิชาการงานของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนศรีคอนสวรรค์
5. ค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อเดือนของผู้ปกครองมีความสัมพันธ์ทางลบกับความพึงพอใจในวิชาการงานของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนศรีคอนสวรรค์
6. ภาระในการชำระหนี้ต่อเดือนของผู้ปกครองมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความพึงพอใจในวิชาการงานของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนศรีคอนสวรรค์

คำอธิบายสมมติฐาน

1. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ความสามารถในการรับรู้ของนักเรียน จัดว่าเป็นปัญหาสำหรับกระบวนการเรียนการสอนวิชาการงาน นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำจะมีการ

พัฒนาทางการเรียนช้ากว่าเด็กที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง โดยจะส่งผลต่อความพึงพอใจในการเรียน ซึ่งจัดว่าเป็นองค์ประกอบสำคัญที่จะทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ดังที่ สมบูรณ์ พรหมภาพ (2538 : 416) กล่าวว่า การที่บุคคลจะเรียนรู้หรือมีพัฒนาการและความเจริญงอกงามนั้น บุคคลจะต้องอยู่ในสภาวะพึงพอใจ สุขใจ เป็นเบื้องต้น จากการศึกษานของ นฤมล บุณนิม (2529 : 17-30) พบว่า ความพึงพอใจทางการศึกษา (education satisfaction) เป็นมิติหนึ่งของความผูกพันในความสำเร็จ (achievement orientation) โดยเสนอแนวคิดทฤษฎีที่เชื่อมโยงความสัมพันธ์ดังกล่าวไว้ คือ แนวทฤษฎีสมัยใหม่ (modern theory) ผู้เสนอแนวความคิดนี้คือ Baldrige ซึ่งกล่าวถึงทฤษฎีที่อธิบายอิทธิพลของการเรียนและความคาดหวังทางการศึกษา คือ ทฤษฎีความสามารถ (ability theory) หมายถึง นักเรียนที่มีความสามารถสูง ชยัน และเฉลียวฉลาด จะมีความพึงพอใจในการเรียนมาก และมีความคาดหวังทางการศึกษาสูงกว่านักเรียนที่มีผลการเรียนต่ำ ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้จึงได้กำหนดตัวแปร ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเป็นตัวแปรวัดความพึงพอใจในการเรียนวิชาการงาน

2. สถิติในการขาดเรียนวิชาการงาน ความพึงพอใจต่อวิชาที่เรียนจัดเป็นองค์ประกอบหนึ่งที่มีความสัมพันธ์กับการขาดเรียน กล่าวคือ นักเรียนที่มีความพึงพอใจต่อวิชาที่เรียน จะทำให้นักเรียนเกิดความตั้งใจ อยากรู้อยากเห็นในวิชาที่ครูสอนและเอาใจใส่ นึกถึงการเรียนอย่างแท้จริง รู้สึกว่าการเรียนเป็นของสนุก น่ากระทำ มีสถิติการขาดเรียนน้อย ส่วนนักเรียนที่ไม่มี ความพึงพอใจในวิชาที่เรียน จะเกิดความเบื่อหน่าย ไม่ตั้งใจเรียน มีสถิติในการขาดเรียนมาก ดังที่ สมบูรณ์ พรหมภาพ (2538 : 416) กล่าวว่า เมื่อนักเรียนมีทัศนคติที่ดีต่อวิชาที่เรียนก็จะเป็นรากฐานที่สำคัญของการเรียน เป็นแนวทางที่จะทำให้นักเรียนเกิดความตั้งใจ เมื่อเกิดความพอใจในสิ่งที่เรียนก็ย่อมจะขวนขวาย พยายามค้นคว้าหาความรู้ เตรียมพร้อมที่จะแก้ไขอุปสรรคต่างๆ ให้ผ่านไปด้วยดี เพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ที่วางไว้

3. อาชีพของผู้ปกครอง กลุ่มอาชีพของผู้ปกครองมีความสำคัญต่อความมุ่งหวังเกี่ยวกับการศึกษาของนักเรียนเป็นอย่างมาก เนื่องจากอาชีพเป็นตัวบ่งชี้ถึงสถานภาพทางสังคมที่ดี และยังเป็นตัวบ่งชี้ผลตอบแทนทางเศรษฐกิจ การเลื่อนสถานภาพจะได้มากน้อยเพียงใดนั้นขึ้นอยู่กับความต้องการในอันที่จะส่งเสริมนักเรียนจากผู้ปกครองในอาชีพต่างๆ นักเรียนที่ผู้ปกครองมีอาชีพต่างกันมีเหตุผลในการเลือกศึกษาต่อของนักเรียนแตกต่างกัน งานวิจัยของ สมบัติ สุขสมบูรณ์ (2540 : 84) ได้ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อความสนใจเลือกเรียนสายสามัญและสายอาชีวศึกษาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา พบว่า อาชีพของ

ผู้ปกครองมีความสัมพันธ์กับการเลือกศึกษาต่อของนักเรียน นักเรียนที่อยู่ในแหล่งอุตสาหกรรมที่ผู้ปกครองประกอบอาชีพขั้นสูงหรือรับราชการ มักจะเลือกอาชีพขั้นสูง ส่วนนักเรียนที่อยู่ในเขตชนบทผู้ปกครองมีอาชีพเกษตรกรรมหรือทำงานหนักจะเลือกอาชีพระดับต่ำเป็นส่วนมาก เช่น เสียน พนักงาน เป็นต้น ดังนั้น อาชีพของผู้ปกครองจัดเป็นตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กับการศึกษาของนักเรียน มีผลต่อความพึงพอใจในการเรียนการสอนของนักเรียน

4. รายได้ที่เป็นตัวเงินเฉลี่ยต่อเดือนของผู้ปกครอง ปัจจัยทางด้านเศรษฐกิจมีความสัมพันธ์ต่อความมุ่งหวังของผู้ปกครองต่อการศึกษาของนักเรียน กล่าวคือ ผู้ปกครองที่มีรายได้ต่อเดือนสูงส่วนใหญ่มีแนวโน้มของความมุ่งหวังให้นักเรียนจบการศึกษาระดับสูง คือปริญญาตรีหรือสูงกว่า กลุ่มผู้ปกครองที่มีรายได้ต่อเดือนต่ำจะมีแนวโน้มของความมุ่งหวังให้นักเรียนจบการศึกษาระดับต่ำ คือ ระดับอาชีวศึกษาหรือทางสายอาชีพ ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ สมศรี ขุสงแสง (2532 :68) พบว่า รายได้ของครอบครัวมีความสัมพันธ์กับการเลือกศึกษาของนักเรียน ครอบครัวที่มีรายได้สูงจะมีความต้องการให้นักเรียนเรียนต่อในระดับสูงหรือสายสามัญ ครอบครัวที่มีรายได้ต่ำมีความต้องการให้นักเรียนเลือกเรียนในระดับต่ำหรือทางสายอาชีพ จากการศึกษาของ นฤมล บุณนิม (2529 : 17-30) พบว่า ฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวจัดเป็นองค์ประกอบหนึ่งที่มีผลต่อการศึกษาของนักเรียน โดยเสนอแนวคิดทฤษฎีที่อธิบายอิทธิพลที่มีผลต่อการศึกษาของนักเรียน คือ ทฤษฎีแห่งโอกาส (opportunity theory) หมายถึง การที่นักเรียนจะบรรลุความสำเร็จทางการศึกษาได้นั้น นอกจากจะต้องมีความสามารถของตนแล้ว จะต้องมีโอกาสที่ดีอีกด้วย เช่น นักเรียนจากครอบครัวที่มีฐานะทางเศรษฐกิจสูงและอาศัยอยู่ในเมืองใหญ่ จะมีการศึกษาต่อมากและในระดับสูง ทำให้เกิดแรงกระตุ้นในการเลือกศึกษา ดังนั้น รายได้ที่เป็นตัวเงินเฉลี่ยต่อเดือนของผู้ปกครองจัดเป็นตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กับการศึกษาของนักเรียนที่มีผลต่อความพึงพอใจในการเรียนการสอนของนักเรียน

5. ค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อเดือนของผู้ปกครอง จากภาวะวิกฤติเศรษฐกิจส่งผลให้รายจ่ายภายในครอบครัวของประชาชนสูงขึ้น เนื่องจากสินค้าอุปโภคบริโภคมีราคาแพงและเพิ่มสูงขึ้น รวมทั้งค่าใช้จ่ายในการรักษาพยาบาล การศึกษาของบุตรที่เพิ่มขึ้น ค่าใช้จ่ายที่เพิ่มขึ้นนับว่าเป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาสติปัญญา จากการที่รายได้ที่แท้จริงลดลงและมีรายจ่ายที่เพิ่มมากขึ้นนั้นส่งผลต่อค่าใช้จ่ายในทางการศึกษา อัตราการเรียนต่อของนักเรียนในระดับต่างๆ ลดลง โดยเฉพาะกลุ่มเด็กที่ยากจนและด้อยโอกาส แนวโน้มที่ผู้ปกครองจะไม่ส่งบุตรเข้าเรียนต่อหรือเข้าเรียนในสายอาชีพเพิ่มสูงขึ้น ผู้ปกครองจะให้ความสำคัญต่อวิชาสายอาชีพเนื่องจากนักเรียนสามารถนำไปประกอบอาชีพหาเลี้ยงตนเองได้ ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีแห่งโอกาส (opportunity

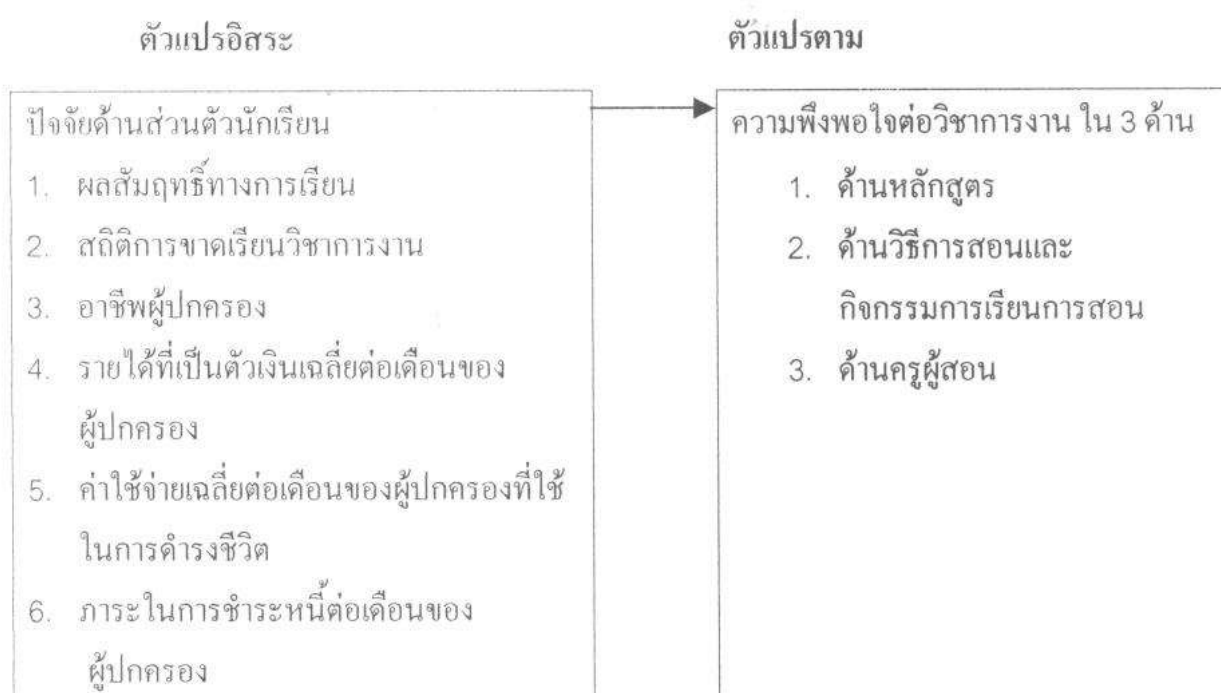
theory) ที่กล่าวว่า นักเรียนที่มาจากครอบครัวที่มีฐานะทางเศรษฐกิจสูงจะมีการศึกษาต่อมาก เนื่องจากมีความสามารถในการใช้จ่ายเกี่ยวกับการศึกษาของบุตรได้ ดังนั้น ค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อเดือนของผู้ปกครองจึงเป็นตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กับการศึกษาของนักเรียน ที่มีผลต่อความพึงพอใจในการเรียนการสอนของนักเรียน

6. ภาระในการชำระหนี้ของผู้ปกครอง หนี้สินเกิดจากสภาพรายได้ไม่พอกับรายจ่าย การใช้เงินที่ขาดการวางแผน ขาดการออม เกิดภาวะการผลิตตกต่ำ และการกู้ยืมเงินมาลงทุนในอาชีพ เมื่อผู้ปกครองของนักเรียนมีภาระหนี้ที่ต้องชำระจะส่งผลให้นักเรียนขาดโอกาสที่จะศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น นักเรียนที่มาจากครอบครัวที่มีภาระหนี้สินต้องออกจากโรงเรียนมาทำงานเพื่อหารายได้ หรือเลือกเรียนในสายอาชีพเพื่อนำมาใช้ในการประกอบอาชีพเลี้ยงครอบครัว อิทธิพลของภาระหนี้สินนี้ค่อนข้างเด่นชัดสำหรับครอบครัวที่มีปัญหาทางเศรษฐกิจ ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ อัจฉรา วงศ์วัฒนามงคล (2533 : บทคัดย่อ) พบว่า นักเรียนที่ศึกษาต่อระดับสูงมักมีผู้ปกครองที่มีสถานภาพทางเศรษฐกิจค่อนข้างสูง ขณะที่เด็กจากครอบครัวที่มีภาระหนี้สินส่วนใหญ่มักไม่ได้ศึกษาต่อ หรือเลือกเรียนในสายอาชีพแทนการเรียนในสายสามัญ ดังนั้น ภาระในการชำระหนี้ของผู้ปกครองจึงเป็นตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กับการศึกษาของนักเรียน ที่มีผลต่อความพึงพอใจในการเรียนของนักเรียน

กรอบแนวคิดในการวิจัย

จากการศึกษาค้นคว้าทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความพึงพอใจ ผู้วิจัยจึงได้สร้างกรอบแนวคิดในการศึกษาครั้งนี้ ดังปรากฏตามภาพประกอบ 1

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดในการทำวิจัย

บทที่ 2

ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษาเรื่องความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ต่อวิชาการงาน โรงเรียนศรีคอนสวรรค์ ผู้วิจัยได้ศึกษาทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งในต่างประเทศและในประเทศ ดังมีรายละเอียดตามลำดับดังนี้

1. ความหมายของความพึงพอใจ
2. วิธีสร้างความพึงพอใจในการเรียน
3. หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533
4. หลักการและจุดมุ่งหมายวิชาการงาน
5. ครูผู้สอนวิชาการงาน
6. วิธีสอนและกิจกรรมการเรียนการสอน

1. ความหมายของความพึงพอใจ

นักวิชาการได้ให้ความหมายของ “ความพึงพอใจ” ไว้หลายประการ ดังนี้

สมยศ นาวิการ (2524 : 39) กล่าวว่า ความพึงพอใจ คือ ความรุนแรงของความ ต้องการของบุคคลเพื่อผล ความพึงพอใจจะเป็นไปได้ทั้งทางบวกและทางลบ

กาญจนา ภาสุรพันธ์ (2531 : 5) กล่าวว่า ความพึงพอใจ หมายถึง ระดับความรู้สึก หรือความนึกคิดต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งที่ได้รับตามที่คาดหวังหรือมากกว่าที่คาดหวัง

สุเทพ เมฆ (2531 : 8) กล่าวว่า ความพึงพอใจในบรรยากาศการเรียนการสอน หมายถึง ความรู้สึกพอใจในสภาพการจัดองค์ประกอบที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอน ซึ่งมีความสำคัญ ในการช่วยให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้อย่างมีชีวิตชีวา มีความเจริญอกงาม มีความกระตือรือร้น เพื่อจะเรียนให้เกิดประโยชน์แก่ตนเอง

กิติมา ปรีดีดิลก (2529 : 321) กล่าวว่า ความพึงพอใจ หมายถึง ความรู้สึกพอใจใน งานที่ทำ เมื่องานนั้นให้ประโยชน์ตอบแทนทั้งทางด้านวัตถุและทางด้านจิตใจ ซึ่งสามารถตอบสนองความต้องการพื้นฐานของเขาได้ และได้กล่าวถึงแนวคิดที่เกี่ยวกับพื้นฐานความต้องการของ

ที่เกิดขึ้นจากการกระทำของตนเอง และนั่นคือ เป้าหมายปลายทางที่แท้จริงของการศึกษา สิ่งที่สำคัญต่อการเน้นคือ การปรับแก้พฤติกรรมของคนต้องแก้ด้วยเทคโนโลยีของพฤติกรรมเท่านั้นจึงจะสำเร็จ ส่วนการจะใช้เทคโนโลยีของพฤติกรรมนี้กับใครอย่างไร ด้วยวิธีไหน ถือเป็นเครื่องมือของการตัดสินใจใช้ศาสตร์ ซึ่งต้องอาศัยภูมิปัญญาของผู้ใช้เท่านั้น

ไวท์เฮด มีแนวความคิดเกี่ยวกับเรื่องนี้ในทำนองเดียวกัน (Whitehead. 1967 : 1-14) เขากล่าวถึงจังหวะของการศึกษา และขั้นตอนของการพัฒนามี 3 ขั้นตอน คือ จุดยืน จุดแย้ง และจุดปรับ ซึ่งไวท์เฮดเรียกชื่อใหม่เพื่อใช้ในการศึกษาว่า การสร้างความพอใจ การทำความเข้าใจ กระจำ และการนำไปใช้ในการเรียนรู้ใดๆ ควรเป็นไปตาม 3 จังหวะนี้ คือ

การสร้างความพอใจ	-	นักเรียนปรับสิ่งใหม่ๆ มีความตื่นเต้นพอใจ ในการได้พบและเก็บสิ่งใหม่ๆ
การทำความเข้าใจ	-	มีการจัดระบบระเบียบ ให้คำจำกัดความ มีการกำหนดขอบเขตที่ชัดเจน
การนำไปใช้	-	นำสิ่งใหม่ที่ได้มาไปจัดสิ่งใหม่ๆ ที่จะได้พบต่อไป เกิดความตื่นเต้นที่จะเอาไปจัดสิ่งใหม่ๆ ที่เข้ามา

ไวท์เฮด กล่าวถึง การสร้างภูมิปัญญาในระบบการศึกษาว่า ได้ปฏิบัติกันอย่างผิดพลาดมาตลอด โดยการใช้วิธีการฝึกทักษะอย่างง่าย ๆ ธรรมดาๆ แล้วคาดเอาไว้จะทำให้เกิดภูมิปัญญาได้ ถนนที่มุ่งสู่การเกิดภูมิปัญญามีสายเดียว คือ เสรีภาพในการแสดงความรู้ และถนนที่มุ่งสู่ความรู้มีสายเดียวเช่นกัน คือ วิทยาการที่จัดไว้อย่างมีระบบ ดังนั้น เสรีภาพและวิทยาการเป็นสาระสำคัญสองประการของการศึกษาประกอบเป็นวงจรการศึกษา 3 จังหวะ คือ เสรีภาพ-วิทยาการ-เสรีภาพ ซึ่งเสรีภาพในจังหวะแรกก็คือ ขั้นตอนของการสร้างความพอใจ วิทยาการในจังหวะที่สองคือ ขั้นตอนการทำความเข้าใจและเสรีภาพในช่วงสุดท้าย คือ ขั้นตอนการนำไปใช้วงจรเหล่านี้ไม่ได้มีวงจรเดียว แต่มีลักษณะเป็นวงจรซ้อนวงจร วงจรหนึ่งเปรียบได้กับเซลล์หนึ่งหน่วย และขั้นตอนของการพัฒนาอย่างสมบูรณ์ของมันก็คือ โครงสร้างอินทรีย์ของเซลล์เหล่านั้น เช่นเดียวกับวงจรเวลาที่มียาวจรเวลาประจำวัน ประจำสัปดาห์ ประจำปี ประจำฤดูกาล เป็นต้น วงจรของบุคคลตามช่วงอายุจะเป็นระดับ ดังนี้

ตั้งแต่เกิด จนถึงอายุ 13 หรือ 14	เป็นขั้นของความสนใจ
ช่วงอายุ 14-18 ปี	เป็นขั้นของการค้นหาทำความเข้าใจ
และอายุ 18 ปีขึ้นไป	เป็นขั้นของการนำไปใช้

2. วิธีการสร้างความพึงพอใจในการเรียน

มีการศึกษาในด้านความสัมพันธ์เชิงเหตุ และผลระหว่างสภาพทางจิตใจกับผลการเรียน ที่น่าสนใจจุดหนึ่ง คือ การสร้างความพอใจในการเรียนตั้งแต่เริ่มต้นให้แก่เด็กทุกคน ซึ่งในเรื่องนี้มีผู้ให้แนวคิดไว้หลายท่าน ดังนี้

สกินเนอร์ (Skinner, 1971 : 1-63, 96-120 ; อ้างใน วันทยา วงศ์ศิลปกรมย์, 2533 : 9) มีความเห็นว่าการปรับพฤติกรรมของคนไม่อาจทำได้ โดยเทคโนโลยีทางกายภาพและชีวภาพเท่านั้น แต่ต้องอาศัยเทคโนโลยีของพฤติกรรม ซึ่งเขาหมายถึงเสรีภาพและความภาคภูมิใจ จุดหมายปลายทางที่แท้จริงของการศึกษา คือ การทำให้คนมีความเป็นตัวของตัวเอง มีความรับผิดชอบต่อการกระทำของตน เสรีภาพและความภาคภูมิใจเป็นผลรองของการไปสู่ความเป็นคนดังกล่าว

เสรีภาพ มีความหมายตรงข้ามกับการควบคุม แต่เสรีภาพในความหมายของ สกินเนอร์ ไม่ได้หมายถึง ความเป็นอิสระจากการควบคุม หรือความเป็นอิสระจากสิ่งแวดล้อม แต่หมายถึง ความเป็นอิสระจากการควบคุมบางชนิดที่มีลักษณะแข็งกร้าว นั้นไม่ได้หมายถึงการทำลายหรือหนีจากสิ่งแวดล้อม แต่เป็นการวิเคราะห์และเปลี่ยนแปลงหรือปรับปรุงรูปแบบใหม่ให้แก่สิ่งแวดล้อมนั้น โดยทำให้อำนาจการควบคุมอ่อนตัวลง จนบุคคลเกิดความรู้สึกว่าตนมิได้ถูกควบคุมหรือต้องแสดงพฤติกรรมใดๆ ที่เนื่องมาจากความกดดันภายนอกบางอย่าง บุคคลควรได้รับการยกย่องยอมรับในผลสำเร็จของการกระทำ การเป็นที่ยกย่องยอมรับเป็นความภาคภูมิใจ ความภาคภูมิใจเป็นคุณค่าของมนุษย์ แต่การกระทำที่ควรได้รับการยกย่องยอมรับมากเท่าไรจะต้องเป็นการกระทำที่ปลอดจากการบังคับหรือสิ่งควบคุมใดๆ มากเท่านั้น นั่นคือ สัดส่วนและปริมาณของการยกย่องยอมรับที่ให้แก่การกระทำ จะเป็นส่วนกลับกับความเด่นหรือความสำคัญของสาเหตุที่จูงใจให้เขากระทำ

สกินเนอร์ได้อ้างคำกล่าวของ จาค รูโซ (Jecan – Jacquer Rousseau) ที่แสดงความคิดเห็นในแนวเดียวกันกับหนังสือ “เอมิล” (Emile) โดยได้ให้ข้อคิดแก่ครูว่าจงทำให้เด็กเกิดความเชื่อว่าเขาอยู่ในความควบคุมของตัวเอง แม้ว่าผู้ควบคุมที่แท้จริง คือ ครู ไม่มีวิธีการใดดีไปกว่าการให้เขาแสดงด้วยความรู้สึกว่า เขามีอิสระ เสรีภาพ ด้วยวิธีนี้คนจะมีกำลังใจด้วยตัวเอง ครูควรปล่อยให้เด็กได้ทำเฉพาะในสิ่งที่เขาอยากทำ แต่เขาควรจะทำเฉพาะสิ่งที่ครูต้องการให้เขาทำเท่านั้น

แนวคิดของสกินเนอร์ สรุปได้ว่า เสรีภาพนำไปสู่ความภาคภูมิใจ และความภาคภูมิใจนำบุคคลไปสู่ความเป็นตัวของตัวเอง เป็นผู้มีความรับผิดชอบต่อการคิด ตัดสินใจ การกระทำ และผล

ที่เกิดขึ้นจากการกระทำของตนเอง และนั่นคือ เป้าหมายปลายทางที่แท้จริงของการศึกษา สิ่งที่สำคัญต่อการเน้นคือ การปรับแก้พฤติกรรมของคนต้องแก้ด้วยเทคโนโลยีของพฤติกรรมเท่านั้นจึงจะสำเร็จ ส่วนการจะใช้เทคโนโลยีของพฤติกรรมนี้กับใครอย่างไร ด้วยวิธีไหน ถือเป็นเครื่องมือของการตัดสินใจใช้ศาสตร์ ซึ่งต้องอาศัยภูมิปัญญาของผู้ใช้เท่านั้น

ไวท์เฮด มีแนวความคิดเกี่ยวกับเรื่องนี้ในทำนองเดียวกัน (Whitehead. 1967 : 1-14) เขากล่าวถึงจังหวะของการศึกษา และขั้นตอนของการพัฒนามี 3 ขั้นตอน คือ จุดยืน จุดแย้ง และจุดปรับ ซึ่งไวท์เฮดเรียกชื่อใหม่เพื่อใช้ในการศึกษาว่า การสร้างความพอใจ การทำความเข้าใจ กระจำ และการนำไปใช้ในการเรียนรู้ใดๆ ควรเป็นไปตาม 3 จังหวะนี้ คือ

การสร้างความพอใจ	-	นักเรียนปรับสิ่งใหม่ๆ มีความตื่นเต้นพอใจ ในการได้พบและเก็บสิ่งใหม่ๆ
การทำความเข้าใจ	-	มีการจัดระบบระเบียบ ให้คำจำกัดความ มีการกำหนดขอบเขตที่ชัดเจน
การนำไปใช้	-	นำสิ่งใหม่ที่ได้มาไปจัดสิ่งใหม่ๆ ที่จะได้พบต่อไป เกิดความตื่นเต้นที่จะเอาไปจัดสิ่งใหม่ๆ ที่เข้ามา

ไวท์เฮด กล่าวถึง การสร้างภูมิปัญญาในระบบการศึกษาว่า ได้ปฏิบัติกันอย่างผิดพลาดมาตลอด โดยการใช้วิธีการฝึกทักษะอย่างง่าย ๆ ธรรมดาๆ แล้วคาดเอาไว้จะทำให้เกิดภูมิปัญญาได้ ถนนที่มุ่งสู่การเกิดภูมิปัญญามีสายเดียว คือ เสรีภาพในการแสดงความรู้ และถนนที่มุ่งสู่ความรู้มีสายเดียวเช่นกัน คือ วิทยาการที่จัดไว้อย่างมีระบบ ดังนั้น เสรีภาพและวิทยาการเป็นสาระสำคัญสองประการของการศึกษาประกอบเป็นวงจรการศึกษา 3 จังหวะ คือ เสรีภาพ-วิทยาการ-เสรีภาพ ซึ่งเสรีภาพในจังหวะแรกก็คือ ขั้นตอนของการสร้างความพอใจ วิทยาการในจังหวะที่สองคือ ขั้นตอนทำความเข้าใจและเสรีภาพในช่วงสุดท้าย คือ ขั้นตอนการนำไปใช้วงจรเหล่านี้ไม่ได้มีวงจรเดียว แต่มีลักษณะเป็นวงจรซ้อนวงจร วงจรหนึ่งเปรียบได้กับเซลล์หนึ่งหน่วย และขั้นตอนของการพัฒนาอย่างสมบูรณ์ของมันก็คือ โครงสร้างอินทรีย์ของเซลล์เหล่านั้น เช่นเดียวกับวงจรเวลาที่มียาวจรเวลาประจำวัน ประจำสัปดาห์ ประจำปี ประจำฤดูกาล เป็นต้น วงจรของบุคคลตามช่วงอายุจะเป็นระดับ ดังนี้

ตั้งแต่เกิด จนถึงอายุ 13 หรือ 14	เป็นขั้นของความสนใจ
ช่วงอายุ 14-18 ปี	เป็นขั้นของการค้นหาทำความเข้าใจ
และอายุ 18 ปีขึ้นไป	เป็นขั้นของการนำไปใช้

ความรู้ที่ต่างแขนงวิชา การเรียนที่ต่างวิธีการ ควรให้นักเรียนเมื่อถึงเวลาอันสมควร และเมื่อนักเรียนมีพัฒนาการทางสมองอยู่ในขั้นเหมาะสม หลักการนี้เป็นที่ทราบกันทั่วไปอยู่แล้ว แต่ยังไม่มีการถือปฏิบัติโดยคำนึงถึงจิตวิทยาในการดำเนินการทางการศึกษา เรื่องทั้งหมดนี้ไม่ใช่เรื่องใหม่ เพียงแต่หลักการเหล่านี้ไม่ได้ถูกหยิบยกขึ้นมาอภิปราย เพื่อให้เกิดการปฏิบัติอย่างจริงจังและถูกต้อง ความล้มเหลวของการศึกษาเกิดขึ้นจากการใช้จังหวะการศึกษาไม่เหมาะสม โดยเฉพาะในขั้นตอนของการสร้างความพอใจหรือจังหวะของเสรีภาพในช่วงแรก การละเลยหรือขาดประสบการณ์ในส่วนนี้ ผลดีสูงสุดที่เกิดขึ้น คือ ความรู้ที่ไร้พลังและไร้ความคิดริเริ่ม ผลเสียหายสูงสุดที่เกิดขึ้น คือ ความรังเกียจ ไม่ยอมรับความคิดเห็นนั้นและนำไปสู่การไร้ความรู้ในที่สุด

การพัฒนาคุณลักษณะใดๆ ตามวิถีทางธรรมชาติ ควรต้องสร้างกิจกรรมที่ทำให้เกิดความพึงพอใจในตัวเอง เพราะความพอใจจะทำให้คนมีการพัฒนาตนเองได้อย่างเหมาะสม ส่วนความเจ็บปวด แม้จะทำให้เกิดความตอบสนองแต่ก็ไม่ทำให้คนพอใจ ไวท์เฮดสรุปในที่สุดว่า ในการสร้างพลังความคิดไม่มีอะไรมากไปกว่าสภาพจิตใจที่มีความพึงพอใจในขณะทำกิจกรรม สำหรับการศึกษาเราว่าปัญญานั้นเสรีภาพเท่านั้น ที่จะทำให้เกิดความคิดที่มีพลังและความคิดริเริ่มใหม่ๆ เมื่อประมวลความคิดทั้งของสกินเนอร์และไวท์เฮดเข้าด้วยกันแล้ว พอสรุปได้ว่า เสรีภาพเป็นต้นเหตุของการนำบุคคลไปสู่จุดหมายปลายทางที่การศึกษาต้องการ นั่นคือ เป็นบุคคลที่มีความเป็นตัวของตัวเอง มีความรับผิดชอบต่อผลการกระทำของตน

เสรีภาพเป็นบ่อเกิดของความพึงพอใจ ดังนั้น เสรีภาพในการเรียนจึงเป็นการสร้างความพอใจในการเรียน ความพอใจทำให้คนมีพัฒนาการในตนเอง (Whitehead. 1967 : 29-41) วิธีการของการให้เสรีภาพในการเรียนเป็นเรื่องที่กำหนดขอบเขตเนื้อหาได้ยาก แต่ความหมายกว้างๆ โดยทั่วไป คือ การให้นักเรียนมีโอกาสเลือกและตัดสินใจด้วยตนเองและเพื่อตนเอง เป็นการควบคุมที่ผู้ถูกคุมไม่รู้ตัว ดังนั้น แนวทางปฏิบัติที่ชัดเจนบางประการสำหรับการจัดการศึกษา คือ การจัดให้มีวิชาเลือกหลายวิชา หรือจัดให้มีหัวข้อเนื้อหาหลายเรื่องในวิชาเดียวกัน หรือมีแนวทางการเรียนหลายแนวทางในการเรียนเรื่องเดียวกัน เป็นต้น

บลูม (วันทยา วงศ์ศิลปกรมย์. 2533 : 8 ; อ้างอิงจาก Bloom. 1976 : 72-74) มีความเห็นทำนองเดียวกันว่า ถ้าสามารถจัดให้นักเรียนทำกิจกรรมตามที่ตนต้องการ ก็น่าจะคาดหวังได้แน่นอนว่า นักเรียนทุกคนได้เตรียมใจสำหรับกิจกรรมที่ตนเลือกนั้นด้วยความกระตือรือร้นพร้อมทั้งความมั่นใจ เราสามารถสังเกตเห็นความแตกต่างของความพร้อมด้านจิตใจได้ชัดเจนจากการปฏิบัติของนักเรียนต่องานที่เป็นวิชาบังคับกับวิชาเลือก หรือจากสิ่งนอกโรงเรียนที่นักเรียนอยากเรียน เช่น การขับรถยนต์ ดนตรีบางชนิด เกม หรืออะไรบางอย่างที่นักเรียนอาสาสมัคร และตัดสินใจ

ใจได้โดยเสรีภาพในการเรียน การมีความกระตือรือร้นและความสนใจเมื่อเริ่มเรียน จะทำให้นักเรียนเรียนได้โดยเร็วและประสบความสำเร็จสูง อย่างไรก็ตาม บลูมเห็นว่าวิธีนี้ค่อนข้างเป็นอุดมคติที่จัดได้ลำบาก

ช่วงสำคัญของการจัดประสบการณ์เพื่อสร้างความรู้สึที่ดีต่อการเรียนนี้ ทั้งไวท์เฮด และบลูม เห็นว่า ต้องทำในระดับประถมศึกษา เพราะบุคคลที่มีอายุต่ำกว่า 14 ปีลงมา มีพัฒนาการอยู่ในขั้นของความสนใจความพึงพอใจ (Whitehead. 1967 : 33) และเป็นช่วงการสร้างฐานของการสะสมความรู้สึกที่ดีต่ออดีต ประสบการณ์ความสำเร็จในชั้นเรียนที่สูงขึ้นไป หรือในเด็กที่อายุมากขึ้น การสร้างหรือการเปลี่ยนแปลงความรู้สึกจะทำได้ยาก (Bloom. 1976 : 95, 104-105)

เรื่องเสรีภาพกับการเรียนนี้ บุคคลอีกผู้หนึ่งที่ควรกล่าวถึง คือ โรเจอร์ (Carl R. Rogers) (Snelbecker. 1974 : 485 – 497) นักจิตวิทยามนุษยศาสตร์ผู้ริเริ่มวิธีบำบัดคนไข้ทางจิตแบบยึดคนไข้เป็นศูนย์กลาง และใช้วิธีการบำบัดบนรากฐานการสร้างบรรยากาศของอารมณ์ ทำให้คนไข้รู้สึกสบายใจ และเป็นอิสระพอที่จะเข้าใจพื้นฐาน แบบแผนชีวิตของตน และสามารถค้นหาทางเลือกของการคิด รู้สึก และกระทำสิ่งที่ประโยชน์หรือความสุขแก่ตัวเองได้มากที่สุด

โรเจอร์ โยงหลักการนี้เข้ามาสู่แนวปฏิบัติทางการศึกษา รูปแบบการศึกษาที่พึงปรารถนาตามทัศนะของเขา ต้องสามารถนำนักเรียนไปสู่ความเป็นบุคคลที่มีสัจจการแห่งตน สามารถทำให้บุคคลมีความอยากรู้อยากเห็นด้วยจิตใจที่เป็นอิสระได้ เลือกทางเดินใหม่ตามความสนใจของตนได้ และตระหนักได้ว่าทุกสิ่งทุกอย่างล้วนอยู่ในกระบวนการเปลี่ยนแปลง รูปแบบการศึกษาที่เอื้อต่อเป้าหมายดังกล่าว โรเจอร์เรียกว่าการเรียนรู้แบบประสบการณ์

การเรียนรู้แบบประสบการณ์ของโรเจอร์ มีความเชื่อพื้นฐาน 5 ประการ คือ

1. มนุษย์มีศักยภาพตามธรรมชาติสำหรับการเรียนรู้ เว้นแต่จะมีภาวะบางอย่างมายับยั้งความต้องการของเขา
2. การบีบบังคับและการยึดเยียดสารพัดสิ่งให้แก่เด็กนั้น ในที่สุดเด็กแต่ละคนคงจะเหลือแต่สิ่งที่เกี่ยวข้องกับตนเองเท่านั้น
3. การเปลี่ยนแปลงใดๆ ในบุคลิกลักษณะของบุคคล จะเกิดขึ้นจากบรรยากาศที่สนับสนุนทางด้านอารมณ์มากกว่าการบังคับจากภายนอก
4. การเรียนรู้ "กระบวนการของการเรียน" เป็นสิ่งที่มีประโยชน์กว่า เพราะเป็นการเปิดรับประสบการณ์ใหม่เพิ่มขึ้นตลอดเวลา

5. การเรียนรู้เกิดขึ้นได้ต่อเมื่อผู้เรียนมีส่วนร่วมรับผิดชอบในกระบวนการเรียนรู้ นั้น นักเรียนต้องมีบทบาทสำคัญในการร่วมตัดสินใจตลอดกระบวนการของการศึกษา

หลักการสำคัญของการเรียนรู้แบบประสบการณ์ คือ การสร้างบรรยากาศทางอารมณ์และสติปัญญา นอกจากนี้ เขาได้ผสมผสานแนวคิดของจิตวิทยามนุษยศาสตร์กับแนวคิดจากแหล่งอื่นๆ ได้เป็นแนวปฏิบัติที่เชื่อต่อการเรียนรู้แบบประสบการณ์ คือ

1. การให้นักเรียนมีโอกาสเลือกลักษณะการเรียนรู้ที่กว้างขวางกว่าเดิม นักเรียนควรเป็นผู้เลือกที่จะเรียนแบบ “ห้องเรียนอิสระ” หรือแบบเดิม
2. การใช้สัญญาการเรียนระหว่างครูกับนักเรียน เพื่อลดความกังวลของครูและนักเรียนที่ไม่คุ้นเคยกับการมอบความรับผิดชอบการเรียนรู้ให้กับนักเรียน
3. การฝึกการเรียนรู้แบบสืบสวนหรือแบบค้นพบเพื่อเน้น “วิธีเรียน” มากกว่า “เนื้อหา”
4. การใช้สถานการณ์จำลองเพื่อให้เกี่ยวข้องกับชีวิตจริงมากขึ้น
5. การฝึกให้เป็นคนที่มีความรู้สึกไว เพื่อให้รู้จักตนเองมากขึ้นในฐานะความเป็นมนุษย์
6. การจัดขนาดกลุ่มที่เหมาะสมแก่การเรียนรู้ กลุ่มย่อยที่มีขนาด 7-10 คน จะทำให้ทุกคนได้ร่วมอภิปรายเต็มที่
7. การใช้บทเรียนโปรแกรมในบางกรณีที่ขาดเครื่องมือ ขาดสารสนเทศที่จำเป็นต้องนำไปใช้แก้ปัญหาที่ประสบอยู่ ความยืดหยุ่นของการสอนแบบโปรแกรมจะมีคุณค่าสูงยิ่ง แต่ทั้งนี้ให้ระวังการนำมาใช้อย่างขาดการวิเคราะห์จำแนก เช่น ใช้แทนการคิด เป็นต้น

ทัศนะของโรเจอร์เกี่ยวกับการศึกษาคอนข้างชัดเจนต่อการนำไปปฏิบัติ แนวทางที่เขาให้มีลักษณะเป็นการจัดแบบ “ห้องเรียนเปิด” หรือเป็นการศึกษาเป็นรายบุคคล อย่างไรก็ตามสิ่งที่โรเจอร์พยายามจะสื่อกับครู คือ การให้เสรีภาพในการเรียน จะเป็นการปูพื้นฐานทางอารมณ์ให้นักเรียน ทำให้นักเรียนเกิดความกระตือรือร้นที่จะสำรวจสิ่งที่มีความหมายและใช้ความพยายามต่อสิ่งนั้นมากกว่าปกติ

อาจกล่าวได้ว่า ความพึงพอใจของนักเรียนในการศึกษาเล่าเรียนจะเกิดจากองค์ประกอบต่างๆ เหล่านี้ คือ หลักสูตร วิธีสอนและกิจกรรมการเรียนการสอน ครูผู้สอนที่จะสั่งสอนให้ผู้เรียนประสบความสำเร็จในการเรียน ดังนั้น จึงเป็นหน้าที่ของผู้บริหารและครูในโรงเรียนที่จะสร้างความสุขในการเรียนให้กับนักเรียนเพื่อให้นักเรียนมีความพึงพอใจ มีความรักและความกระตือรือร้นในการเล่าเรียน โดยการปรับปรุงองค์ประกอบต่างๆ ของครู มีการยกย่องให้กำลังใจแก่นักเรียนที่กระทำความดี มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีกับนักเรียน ส่งเสริมให้นักเรียนมีความเจริญก้าวหน้า การสร้างสภาพแวดล้อมเกี่ยวกับอาคารสถานที่ที่เหมาะสมน่าอยู่ เปิดโอกาสให้นักเรียนได้

แสดงความคิดเห็น รวมทั้งรับฟังและให้ความช่วยเหลือเมื่อนักเรียนมีปัญหาทุกขหรือจน ปัจจัยความ
พึงพอใจนี้จึงเป็นสิ่งสำคัญประการหนึ่งที่จะส่งผลให้นักเรียนประสบผลสำเร็จในการศึกษาเล่า
เรียน

สรุปได้ว่า การที่จะให้ผู้เรียนเกิดความพึงพอใจในการเรียนได้นั้น สิ่งสำคัญที่สุดประการ
หนึ่ง คือ เสรีภาพในการเรียน โดยให้ผู้เรียนมีความเป็นอิสระในการเลือกเรียนด้วยตนเอง

3. หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533

3.1 จุดมุ่งหมายหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533 เพื่อให้ผู้เรียน

3.1.1 มีความรู้และทักษะในวิชาสามัญและทันต่อความเจริญก้าวหน้าทางวิชา
การต่างๆ

3.1.2 สามารถปฏิบัติงานในการรักษาและเสริมสร้างสุขภาพอนามัยของตนเอง
และชุมชน

3.1.3 สามารถวิเคราะห์ปัญหาของชุมชน และเลือกแนวทางแก้ปัญหาให้สอดคล้อง
กับข้อจำกัดต่างๆ

3.1.4 มีความภูมิใจในความเป็นไทย สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข
เต็มใจช่วยเหลือผู้อื่นตามความสามารถของตน

3.1.5 มีความคิดสร้างสรรค์ สามารถสร้างและปรับปรุงแนวทางปฏิบัติที่จะทำ
ให้เกิดความเจริญแก่ตนเองและชุมชน

3.1.6 มีทัศนคติที่ดีต่อสมาชิกทุกชนิด มีนิสัยรักการทำงานและมีความ
สามารถในการเลือกอาชีพที่เหมาะสมกับความถนัดและความสนใจของตนเอง

3.1.7 มีทักษะพื้นฐานในการประกอบสมาชิก มีความสามารถในการจัดการ
และสามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้

3.1.8 เข้าใจสภาพและการเปลี่ยนแปลงของสังคมในชุมชน สามารถเสนอแนว
ทางพัฒนาชุมชนภูมิใจในการปฏิบัติตนตามบทบาทและหน้าที่ในฐานะสมาชิกที่ดีของชุมชน
ตลอดจนอนุรักษ์และเสริมสร้างสิ่งแวดล้อม ศิลปวัฒนธรรมที่เกี่ยวข้องกับชุมชนของตน

3.2 โครงสร้างหลักสูตรฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533

3.2.1 กำหนดให้มีวิชาบังคับแกน วิชาบังคับเลือกและเลือกเสรี

3.2.2 จำนวนคาบที่เรียน 35 คาบ/สัปดาห์ จำนวนคาบกิจกรรม 5 คาบ/สัปดาห์
ประกอบด้วย

1 คาบ เป็นกิจกรรมบังคับ ตามระเบียบของกระทรวงศึกษาธิการ คือ ให้นักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นเข้าร่วมกิจกรรมลูกเสือ – ยุวกาชาด หรือผู้บำเพ็ญประโยชน์ตามเพศและความสมัครใจ

1 คาบ เป็นกิจกรรมแนะแนว และกิจกรรมสอนซ่อมเสริม

1 คาบ เป็นกิจกรรมตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ นักเรียนเลือกเข้าร่วมกิจกรรม 1 กิจกรรมเป็นอย่างน้อย

อีก 2 คาบ เป็นกิจกรรมอิสระ เปิดโอกาสให้นักเรียนใช้เวลาให้เป็นประโยชน์ต่อตนเอง ความสนใจ ความสมัครใจ ความจำเป็น ทั้งนี้ ภายใต้การแนะแนวของผู้บริหารโรงเรียน อาจารย์แนะแนว และครูอาจารย์ที่เกี่ยวข้อง

การที่กำหนดให้มีวิชาเลือกเสรีก็เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนได้เรียนเรื่องที่เกี่ยวข้องกับชีวิต เศรษฐกิจ และสังคมของท้องถิ่นตนเองมากขึ้น กับทั้งส่งเสริมให้ผู้บริหารโรงเรียนครู – อาจารย์ จัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องและสนองความต้องการของนักเรียนและผู้ปกครอง และส่งเสริมความถนัดความสามารถ จนถึงระดับสูงสุดตามศักยภาพที่นักเรียนแต่ละคนมีอยู่ ทั้งนี้ โดยการส่งเสริมให้โรงเรียนและท้องถิ่น กลุ่มโรงเรียน จังหวัด เขตการศึกษา กรมต้นสังกัดและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง สามารถสร้างหลักสูตร ปรับปรุง พัฒนหลักสูตรได้ด้วยตนเอง

การส่งเสริมให้ท้องถิ่นสร้างหลักสูตรท้องถิ่นได้ตามรายวิชาบังคับเลือกและรายวิชาเลือกเสรี เพื่อให้นักเรียนได้เรียนรู้สภาพชีวิตจริง เศรษฐกิจและสังคมท้องถิ่น และสนองความต้องการ ส่งเสริมความถนัด ความสามารถสู่ความเป็นเลิศตามศักยภาพที่มีอยู่

ตารางโครงสร้างหลักสูตร
หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533)

กลุ่มวิชา	จำนวนคาบต่อสัปดาห์ต่อภาค								
	ม.1			ม.2			ม.3		
	บังคับ		เลือก	บังคับ		เลือก	บังคับ		เลือก
	แกน	เลือก		แกน	เลือก		แกน	เลือก	
1. ภาษา									
1.1 ภาษาไทย	4	-		4	-		4	-	
1.2 ภาษาต่างประเทศ	-	-		-	-		-	-	
2. วิทยาศาสตร์-คณิตศาสตร์									
2.1 วิทยาศาสตร์	3	-		3	-		3	-	
2.2 คณิตศาสตร์	3	-		3	-		-	-	
3. สังคมศึกษา	2	2		2	2		2	2	
4. พัฒนาศิลปะ			10			10			13
4.1 พละนาฏย	1	2		1	2		1	2	
4.2 ศิลปศึกษา	1	-		1	-		1	-	
5. การงาน									
5.1 การงาน	-	2		-	2		-	2	
5.2 อาชีพ	-	-		-	-		-	-	
รวม	14	6	10	14	6	10	11	6	13
	30			30			30		
กิจกรรม									
1. กิจกรรมตามระเบียบ									
1.1 กิจกรรมลูกเสือ-เนตร-นารีหรือยุวภาษาหรือผู้บำเพ็ญประโยชน์		1			1			1	
1.2 กิจกรรมอื่นๆ		1			1			1	
2. กิจกรรมแนะแนว หรือกิจกรรมแก้ปัญหา หรือกิจกรรมพัฒนาการเรียนรู้		1			1			1	
3. กิจกรรมอิสระของผู้เรียน (ผู้เรียนที่นับถือศาสนาพุทธให้เลือกเรียนรายวิชาพระพุทธศาสนาในกลุ่มวิชาสังคมศึกษา ภาคเรียนละ 1 รายวิชา ตลอด 3 ปี)		2			2			2	
รวมทั้งหมด	35			35			35		

3.3 หลักสูตรกลุ่มวิชาการงาน

กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ (2533 : 88 – 101) ได้กำหนดหลักสูตรกลุ่มวิชาการงาน ดังนี้

วิชาการงาน

จุดประสงค์

1. เพื่อให้มีความรู้พื้นฐานที่จำเป็นเกี่ยวกับความเป็นอยู่ในชีวิตประจำวัน
2. เพื่อให้ปฏิบัติงานได้อย่างถูกต้องตามกระบวนการทำงาน
3. เพื่อให้ปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพการทำงาน
4. เพื่อให้วิเคราะห์และวางแผนการทำงานในชีวิตประจำวัน
5. เพื่อให้ค้นพบความสามารถ ความถนัดและความสนใจของตนเอง

โครงสร้างวิชาบังคับเลือก

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1, 2 ให้เลือกเรียนจากวิชาต่อไปนี้ ภาคเรียนละ 1 รายวิชา โดยจะเลือกเรียนรายวิชาใดก่อนหลังก็ได้

ง 011 งานบ้าน	2 คาบ / สัปดาห์ / ภาค 1 หน่วยการเรียนรู้
ง 012 การจัดการในบ้าน	2 คาบ / สัปดาห์ / ภาค 1 หน่วยการเรียนรู้
ง 013 งานช่างพื้นฐาน	2 คาบ / สัปดาห์ / ภาค 1 หน่วยการเรียนรู้
ง 014 งานเกษตรพื้นฐาน	2 คาบ / สัปดาห์ / ภาค 1 หน่วยการเรียนรู้
ง 015 งานผลิตภัณฑ์จากวัสดุท้องถิ่น	2 คาบ / สัปดาห์ / ภาค 1 หน่วยการเรียนรู้

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ให้เรียนรายวิชาต่อไปนี้ภาคเรียนละ 1 รายวิชา

ง 321 โครงการ.....	2 คาบ / สัปดาห์ / ภาค 1 หน่วยการเรียนรู้
ง 322 โครงการ.....	2 คาบ / สัปดาห์ / ภาค 1 หน่วยการเรียนรู้

หมายเหตุ เปิดโอกาสให้ผู้เรียนเลือกโครงการเป็นกลุ่มหรือรายบุคคลได้ตามความเหมาะสมและใน 1 รายวิชา จะเลือก 1 โครงการหรือมากกว่าก็ได้ หรือจะเลือกโครงการเดียวต่อเนื่องทั้ง 2 รายวิชาก็ได้

วิชาชีพ

จุดประสงค์

1. เพื่อให้มีความรู้ ความเข้าใจหลักการของวิชาชีพที่จะนำไปปรับปรุงการดำรงชีวิต
2. เพื่อให้มีความสามารถและทักษะในอาชีพเพียงพอที่จะนำไปใช้ในการประกอบอาชีพ เพื่อให้มีเจตคติที่ดีต่องานอาชีพและมีคุณธรรมในการประกอบอาชีพ
3. เพื่อให้มีความสามารถในการจัดการ การตลาด และการร่วมมือในการประกอบกิจการหรือธุรกิจ

โครงสร้างวิชาเลือกเสรี

กลุ่มที่ 1 งานผลิต มี 127 รายวิชา รหัสวิชาตั้งแต่ ข 001 – ข 01127

กลุ่มที่ 2 งานบริการ มี 135 รายวิชา รหัสวิชาตั้งแต่ ข 021 – ข 02135

กลุ่มที่ 3 งานเสริมงานผลิตและงานบริการ มี 27 รายวิชา รหัสวิชาตั้งแต่ ข 031 – ข 0327

กลุ่มที่ 4 งานอาชีพอิสระระหว่างเรียน รหัสวิชา ข 041 ปฏิบัติงานอาชีพ.....

หมายเหตุ

1. การเลือกเรียนวิชาอาชีพนอกเหนือจากรายวิชาที่กำหนดในหลักสูตรนี้ ผู้เรียนอาจเลือกเรียนจากหลักสูตรอื่นใดที่เทียบเท่า

2. ผู้เรียนสามารถเลือกเรียนซ้ำได้ แต่โรงเรียนต้องจัดการเรียนการสอนอยู่ในระดับที่สูงขึ้น

3. ในกรณีผู้เรียนมีประสบการณ์ในอาชีพซึ่งตรงกับรายวิชาอาชีพที่มีในหลักสูตร กลุ่มที่ 1 – 3 สามารถลงทะเบียนเรียนรายวิชานั้น เพื่อขอรับการประเมินผลให้ได้หน่วยการเรียนรู้ โดยไม่ต้องเรียน ทั้งนี้ต้องไม่เกิน 4 หน่วยการเรียนรู้ และเป็นไปตามคำสั่งกระทรวงศึกษาธิการ

4. รายวิชาในกลุ่มที่ 4 เป็นรายวิชาเพื่อการประกอบอาชีพระหว่างเรียน ผู้เรียนจะต้องผ่านรายวิชาอาชีพที่มีเนื้อหาและทักษะตรงกับรายวิชานี้มาก่อน และ/หรือโรงเรียนได้ตรวจสอบแล้วว่าผู้เรียนมีความรู้พื้นฐานเพียงพอที่จะเรียนรายวิชานี้ได้ โรงเรียนจะต้องตั้งคณะกรรมการเพื่อพิจารณาอนุมัติโครงการกำหนดหน่วยการเรียนรู้ตามความเหมาะสมกับอาชีพที่เลือกติดตามประเมินผลโครงการและโรงเรียนจะต้องกำหนดให้มีอาจารย์ที่ปรึกษาประจำตัวนักเรียน หรือกลุ่ม

ประเมินผลโครงการและโรงเรียนจะต้องกำหนดให้มีอาจารย์ที่ปรึกษาประจำตัวนักเรียน หรือกลุ่มนักเรียนเพื่อให้คำปรึกษา นิเทศ และติดตามผลการปฏิบัติโครงการ ทั้งนี้อาจลงทะเบียนภายใน 1 ภาคเรียน หรือหลายภาคเรียนก็ได้ แต่เมื่อรวม 3 ปีแล้ว ต้องไม่น้อยกว่า 12 หน่วยการเรียนรู้

หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544

ความเจริญก้าวหน้าทางวิทยาการด้านต่างๆ ของโลกยุคโลกาภิวัตน์ มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและเศรษฐกิจของทุกประเทศรวมทั้งประเทศไทยด้วย จึงมีความจำเป็นที่จะต้องปรับปรุงหลักสูตรการศึกษาของชาติ ซึ่งถือเป็นกลไกสำคัญในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของประเทศเพื่อสร้างคนไทยให้เป็นคนดี มีปัญญา มีความสุข มีศักยภาพพร้อมที่จะแข่งขันและร่วมมืออย่างสร้างสรรค์ในเวทีโลก

หลักสูตรการศึกษาของประเทศที่ใช้อยู่ คือ หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) และหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2524 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) ซึ่งกระทรวงศึกษาธิการโดยกรมวิชาการได้ติดตามผลและดำเนินการวิจัยเพื่อการพัฒนาหลักสูตรตลอดมา ผลการศึกษาพบว่า หลักสูตรที่ใช้อยู่ในปัจจุบันนานกว่า 10 ปี มีข้อจำกัดอยู่หลายประการ ไม่สามารถส่งเสริมให้สังคมไทยก้าวไปสู่สังคมความรู้ได้ทันการณ์ ในเรื่องที่สำคัญดังต่อไปนี้

1. การกำหนดหลักสูตรจากส่วนกลางไม่สามารถสะท้อนสภาพความต้องการที่แท้จริงของสถานศึกษาและท้องถิ่น
2. การจัดหลักสูตรและการเรียนรู้คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยี ยังไม่สามารถผลักดันให้ประเทศไทยเป็นผู้นำด้านวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ และเทคโนโลยีในภูมิภาค จึงจำเป็นต้องปรับปรุงกระบวนการเรียนการสอนให้คนไทยมีทักษะกระบวนการและเจตคติที่ดีทางคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มีความคิดสร้างสรรค์
3. การนำหลักสูตรไปใช้ยังไม่สามารถสร้างพื้นฐานในการคิด สร้างวิธีการเรียนรู้ให้คนไทยมีทักษะในการจัดการและทักษะในการดำเนินชีวิต สามารถเผชิญปัญหาสังคมและเศรษฐกิจที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วได้อย่างมีประสิทธิภาพ
4. การเรียนรู้ภาษาต่างประเทศยังไม่สามารถที่จะทำให้ผู้เขียน ใช้ภาษาต่างประเทศ โดยเฉพาะภาษาอังกฤษในการติดต่อสื่อสารและการค้นคว้าหาความรู้จากแหล่งการเรียนรู้ที่มีอยู่หลากหลายในยุคสารสนเทศ

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 กำหนดให้บุคคลมีสิทธิเสมอกันในการรับการศึกษาขั้นพื้นฐานไม่น้อยกว่าสิบสองปี ที่รัฐจะต้องจัดให้อย่างทั่วถึงและมีคุณภาพโดยไม่เก็บค่าใช้จ่ายการจัดการศึกษาอบรมของรัฐ ต้องคำนึงถึงการมีส่วนร่วมขององค์กรปกครองท้องถิ่นและชุมชน ประกอบกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ได้กำหนดให้การศึกษเป็นกระบวนการเรียนรู้เพื่อความเจริญงอกงามของบุคคลและสังคม โดยการถ่ายทอดความรู้ การฝึก การอบรม การสืบสานทางวัฒนธรรม การสร้างสรรค์ความก้าวหน้าทางวิชาการ การสร้างองค์ความรู้ อันเกิดจากการจัดสภาพแวดล้อมสังคมแห่งการเรียนรู้และปัจจัยเอื้อหนุนให้บุคคลเกิดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข เปิดโอกาสให้สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา พัฒนาสาระ และกระบวนการเรียนรู้ให้เป็นไปอย่างต่อเนื่อง

นอกจากนี้พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติดังกล่าว ได้กำหนดให้มีการจัดทำหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อความเป็นไทย ความเป็นพลเมืองที่ดีของชาติ การดำรงชีวิตและการประกอบอาชีพ ตลอดจนเพื่อการศึกษาต่อและให้สถานศึกษาขั้นพื้นฐานจัดทำสาระของหลักสูตรในส่วนที่เกี่ยวกับสภาพปัญหาในชุมชนและสังคม ภูมิปัญญาท้องถิ่น คุณลักษณะอันพึงประสงค์ เพื่อเป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัว ชุมชนสังคม และประเทศชาติ และพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติดังกล่าว กำหนดให้มีการศึกษาภาคบังคับ จำนวน 9 ปี

ด้านวิสัยทัศน์ของรัฐที่เชื่อมั่นในนโยบายการศึกษาในการสร้างคน สร้างงาน เพื่อช่วยกอบกู้วิกฤติเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ เป็นการสร้างชาติให้มั่นคงได้อย่างยั่งยืน เชื่อมมั่นในนโยบายการศึกษาในการสร้างชาติ ปรับโครงสร้างและระบบการศึกษา ยึดหลักการบริหารจัดการที่เน้นคุณภาพ ประสิทธิภาพและความเสมอภาค ใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษาและเชื่อมั่นในนโยบายการศึกษาเพื่อสร้างคน บูรณาการการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมในการปฏิรูปการเรียนรู้ และเชื่อมั่นในนโยบายการศึกษาเพื่อสร้างงาน สร้างเยาวชนให้มีความรู้คู่กับการทำงาน กระทรวงศึกษาธิการโดยอาศัยอำนาจตามความในบทเฉพาะกาล มาตรา 74 แห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 จึงเห็นสมควรกำหนดให้มีหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 โดยยึดหลักความมีเอกภาพด้านนโยบายและมีความหลากหลายในการปฏิบัติ กล่าวคือ เป็นหลักสูตรแกนกลางที่มีโครงสร้างหลักสูตรยืดหยุ่น กำหนดจุดหมาย ซึ่งถือเป็นมาตรฐานการเรียนรู้ในภาพรวม 12 ปี สาระการเรียนรู้ มาตรฐานการเรียนรู้แต่ละกลุ่ม มาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้นเป็นช่วงชั้นละ 3 ปี จัดเฉพาะส่วนที่จำเป็นสำหรับการพัฒนาคุณภาพชีวิตความเป็นไทย ความเป็นพลเมืองดีของชาติ การดำรงชีวิตและการประกอบอาชีพ ตลอดจนเพื่อการศึกษา

ต่อ ให้สถานศึกษาจัดทำสาระในรายละเอียดเป็นรายปีหรือรายภาคให้สอดคล้องกับสภาพปัญหา ในชุมชน สังคมภูมิปัญญาท้องถิ่น คุณสมบัติอันพึงประสงค์ เพื่อเป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัว ชุมชน สังคม และประเทศชาติ รวมถึงจัดให้สอดคล้องกับความสามารถ ความถนัด และความสนใจของผู้เรียนแต่ละกลุ่มเป้าหมายด้วย

การจัดการศึกษามุ่งเน้นความสำคัญทั้งด้านความรู้ ความคิด ความสามารถ คุณธรรม กระบวนการเรียนรู้ และความรับผิดชอบต่อสังคม เพื่อพัฒนาคนให้มีความสมดุล โดยยึดหลักผู้เรียนสำคัญที่สุด ทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ ส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มศักยภาพให้ความสำคัญต่อความรู้เกี่ยวกับตนเอง และความสัมพันธ์ของตนเองกับสังคม ได้แก่ ครอบครัว ชุมชน ชาติ และสังคมโลก รวมทั้งความรู้เกี่ยวกับประวัติศาสตร์ความเป็นมาของสังคมไทย และระบบการเมืองการปกครองในระบบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ความรู้ และทักษะทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ความรู้ ความเข้าใจ และประสบการณ์เรื่องการจัดการ การบำรุงรักษา และการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุลยั่งยืน ความรู้เกี่ยวกับศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรม การกีฬา ภูมิปัญญาไทย และการประยุกต์ใช้ภูมิปัญญา ความรู้ และทักษะด้านคณิตศาสตร์และด้านภาษา เน้นการใช้ภาษาไทยอย่างถูกต้อง ความรู้ และทักษะในการประกอบอาชีพ การดำรงชีวิตในสังคมอย่างมีความสุข

สถานศึกษาจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มุ่งเน้นการฝึกทักษะกระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์ และการประยุกต์ความรู้มาใช้ป้องกันและแก้ไขปัญหา จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ฝึกการปฏิบัติให้ทำได้ คิดเป็น ทำเป็น รักการอ่านและเกิดการใฝ่รู้อย่างต่อเนื่องผสมผสานสาระความรู้ด้านต่างๆ อย่างได้สัดส่วนและสมดุลกัน ปลุกฝังคุณธรรมค่านิยมที่ดีงาม และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ไว้ในทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ อำนวยความสะดวก เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ และมีความรอบรู้ รวมทั้งสามารถใช้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้ โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลของผู้เรียน จัดการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นได้ทุกเวลา ทุกสถานที่ และสามารถเทียบโอนผลการเรียนและประสบการณ์ได้ทุกระบบการศึกษา

เพื่อให้การใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานบรรลุจุดหมายที่กำหนดไว้ สถานศึกษาต้องมีการประสานสัมพันธ์และร่วมมือกับบิดามารดา ผู้ปกครอง และบุคคลในชุมชนให้การพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษาเป็นไปอย่างต่อเนื่อง ส่งเสริมด้านการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ทั้งในสถานศึกษา และนอกสถานศึกษาให้ครอบคลุมหลักสูตรและกว้างขวางยิ่งขึ้น เพื่อการพัฒนาไปสู่ความ

เป็นสากล ประชาสัมพันธ์หลักสูตรให้ประชาชนทั่วไป ผู้ปกครอง และผู้เรียน มีความเข้าใจและรับทราบบทบาทของตนในการพัฒนาตนเองและสังคม

4 หลักการและจุดมุ่งหมายวิชาการงาน

หลักการของวิชาการงาน คือ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาทั้งหมดและเป็นการเตรียมนักเรียนเพื่องานอาชีพ วิชาการงานและอาชีพไม่ควรเป็นการศึกษาโดยเฉพาะสำหรับกลุ่มนักเรียนที่เรียนแผนการเรียนอาชีพเท่านั้น ทั้งนี้ เนื่องจากสามารถแทรกซึมอยู่กับกิจวัตรประจำวันได้หรือสามารถนำไปใช้เสริมวิชาอื่นได้เป็นอย่างดี

จุดมุ่งหมายของวิชาการงาน

1. เพื่อให้นักเรียนทุกคนเข้าใจหลักการที่จำเป็นอันเกี่ยวกับงานและอาชีพ ตลอดจนความสัมพันธ์ของทั้ง 2 อย่างนี้ เพื่อที่จะให้ผู้เรียนเป็นพลเมืองที่พร้อมด้วยสติปัญญาของสังคมปัจจุบัน

2. เพื่อให้มีความสามารถในทักษะต่างๆ และความรู้ที่ต้องการ เพื่อเตรียมนักเรียนให้ถึงมาตรฐานที่พร้อมจะเริ่มประกอบอาชีพได้ มีสมรรถภาพในการใช้ทักษะต่างๆ ในภาวะแวดล้อมของอาชีพ เรียกว่า “สมรรถภาพในอาชีพ” (Occupational Intelligence)

3. เพื่อใช้ประโยชน์ส่วนบุคคล ข้อนี้เป็นที่พึงประสงค์สำหรับนักเรียนที่มีแผนจะศึกษาต่อไปในชั้นที่สูงขึ้นไป หรือสำหรับผู้ที่มีโครงการประกอบอาชีพอื่นที่ไม่ต้องการความสามารถในการพิมพ์ดีดหรือตัวเลข แต่ต้องการทักษะเพียงเพื่อให้เกิดประโยชน์แก่ตนเองโดยทางอ้อม

แม้จุดมุ่งหมายของวิชาการงาน เพื่อศึกษาเทคนิคในการประกอบอาชีพ แต่การสอนในโรงเรียนจะมุ่งฝึกแต่อาชีพอย่างเดียวไม่ได้ จำเป็นต้องสอนคุณค่าของการมีวัฒนธรรมอันดี ตลอดจนการมีระเบียบวินัยให้นักเรียนได้ซาบซึ้งด้วย เพื่อที่จะได้ปฏิบัติตนเป็นพลเมืองดีต่อสังคม จึงจำเป็นต้องสอนวิชาอื่นๆ ที่จำเป็นด้วย เพื่อเน้นหนักการศึกษาเพื่อการเป็นพลเมืองดี (Education of Citizenship)

5 ครูผู้สอนวิชาการงาน

ครูเป็นบุคคลสำคัญที่สุดที่จะนำหลักสูตรไปใช้ในห้องเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ครูจะมีคุณภาพหรือไม่ ส่วนหนึ่งมาจากกระบวนการผลิตของสถาบันราชภัฏ ซึ่งหลักสูตรและกระบวนการผลิตครูในปัจจุบันต่างก็คำนึงถึงสมรรถภาพด้านความรู้ ด้านเทคนิควิธี ด้านคุณลักษณะและเจตคติ โดยเน้นการปฏิบัติจริง การที่ครูจะนำหลักสูตรไปใช้ในห้องเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพนั้น ครูจำเป็นต้องทำแผนการเรียนการสอน โดยการรวบรวมข้อมูลต่างๆ จากคู่มือ

หลักสูตรของโรงเรียน และประสบการณ์ในการสอนของครูเป็นเครื่องกำหนดให้มีทางเลือกกิจกรรมการเรียนการสอนหลายๆ ทาง

การเตรียมครูอาจทำได้หลายวิธี เช่น การจัดประชุมสัมมนาเพื่อสร้างความเข้าใจในเรื่องนโยบาย จุดมุ่งหมายของการศึกษา จุดมุ่งหมายของหลักสูตร โครงสร้าง รูปแบบ และข้อกำหนดต่างๆ ของหลักสูตร การอบรมเพื่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจเฉพาะเรื่อง การประชุมปฏิบัติการ เพื่อฝึกทักษะที่จำเป็น เช่น การจัดทำหน่วยการเรียนรู้ วิธสอน การใช้สื่อการเรียนการสอน การวัดผลและการประเมินผลการเรียนรู้ (อ้าง บัวศรี, 2542 : 306) ครูต้องวางแผนการจัดการเรียนการสอนในกลุ่มสาระการเรียนรู้ แนะนำช่วยกระตุ้นให้ผู้เรียนแสวงหาความรู้ ช่วยพัฒนาผู้เรียนให้เรียนอย่างมีความสุข มีอิสรภาพ ให้ความรัก ความมั่นคง ให้ข้อมูลย้อนกลับทางทรัพยากรการเรียนรู้ และสร้างสรรค์สิ่งแวดล้อมทางการเรียนรู้ เพราะโดยหน้าที่แล้วจะต้องเตรียมการสอนให้เหมาะสมกับสภาพห้องเรียนแต่ละห้อง สิ่งที่เป็นผลของการเตรียมการสอน เช่น โครงการสอน แผนการสอน สื่อการเรียนการสอน ล้วนเป็นผลของการพัฒนาหลักสูตร (วิชัย ประสิทธิ์วุฒิเวช, 2542 : 17) จากการศึกษาของ อภิชาติ ชัยบาล (2525 : 2 - 3) ได้ทำการศึกษาเรื่องสภาพการจัดการเรียนการสอนวิชาการงานและอาชีพในโรงเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 8 ผลการวิจัยพบว่า ด้านกระบวนการเรียนการสอน ครูมีการเตรียมการสอนน้อยมาก แต่มีความเอาใจใส่ควบคุมการปฏิบัติงานของนักเรียนอยู่ในเกณฑ์ดี การวัดผลและประเมินผลยังดำเนินการไม่สมบูรณ์ตามกระบวนการวัดผลและประเมินผล ในการสอนครูมักไม่แจ่มชัด ประสงค์ให้นักเรียนทราบก่อนเรียน การให้นักเรียนค้นคว้าเพิ่มเติมมักจะไม่นอกแหล่งค้นคว้าด้านวัสดุ อุปกรณ์ ทรัพยากรในห้องถิ่น ครูใช้ในการสอนน้อยมาก ด้านตัวนักเรียนซึ่งถือว่าเป็นผลผลิตของการเรียนการสอนวิชาการงานและอาชีพในระบบโรงเรียน ปรากฏว่า นักเรียนที่มีความรู้เกี่ยวกับลักษณะของวิชาการอยู่ในระดับค่อนข้างต่ำ ส่วนมากนักเรียนเห็นว่า ความรู้วิชาการงานและอาชีพที่เรียนจากโรงเรียนยังนำไปใช้ประโยชน์ที่บ้านน้อย แต่มีความเห็นว่าเรียนวิชาการงานดีกว่าเรียนวิชาสายสามัญ

ปัจจัยที่สำคัญ คือ ครูจะต้องพัฒนาความรู้ ความสามารถ และมีความกระตือรือร้นที่จะจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ครูจะต้องมีการเตรียมการจัดทำแผนการสอน ซึ่งจะทำให้ครูเกิดความเข้าใจในการทำงานทั้งระบบ เพราะครูต้องคิดวิเคราะห์เพื่อวางแผน คิดกิจกรรมและหาวิธีการจัดการเรียนการสอน ทำงานตามแผนที่กำหนด บันทึกประเมินผลตามหลักวิชาการ และนำผลไปปรับปรุงเพื่อวางแผนใหม่ในระยะต่อไป การทำแผนการสอนจะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งทั้งครูและผู้เรียน สำหรับครู การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนและการปฏิบัติตามขั้นตอนจนถึงการประเมินผลนั้น จะเป็นเสมือนการทำวิจัยในห้องเรียนที่ครูทุกคนสามารถเก็บ

และวิเคราะห์ได้ โดยไม่จำเป็นต้องใช้สถิติที่ยุ่งยากนัก เป็นการปรับปรุงการเรียนการสอนและสามารถนำไปใช้เป็นผลงานทางวิชาการในโอกาสต่อไป

6 วิธีสอนและกิจกรรมการเรียนการสอน

หลักสูตรเป็นเพียงแนวทาง หากปราศจากการสอนของครูและการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนแล้ว นักเรียนก็ไม่สามารถเจริญงอกงามตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรการสอนที่ดี จะต้องมียุทธวิธีขั้นตอน มีกระบวนการ ซึ่งนักการศึกษาและผู้รู้หลายท่านได้ให้แนวคิดไว้อย่างกว้างขวางในการเรียนการสอนจะสัมฤทธิ์ผลได้นั้น โบเก้ (Bogue. 1974 : 150) ได้เสนอแนวคิดที่จะช่วยให้การจัดการเรียนการสอนบรรลุจุดมุ่งหมายไว้ 4 ประการ คือ

1. การเรียนรู้เป็นกระบวนการที่มุ่งพัฒนาความมีเสรีภาพทางสติปัญญา (Intellectual Independence) ฉะนั้น จึงต้องให้เสรีภาพแก่ผู้เรียนในการแสดงความคิดเห็นหรือใช้สติปัญญาของเขาเองเต็มที่

2. การเรียนรู้เป็นกระบวนการเฉพาะตัว (Idiosyncratic Process) เนื่องจากว่าผู้เรียนแต่ละคนมีความแตกต่างกันทั้งความสนใจ และแบบแผนของการเรียนรู้ (Learning Style) ฉะนั้น จึงต้องระลึกไว้เสมอว่าไม่มีวิธีสอนใดที่จะใช้ได้สำหรับผู้เรียนทุกคน

3. การเรียนรู้เป็นกระบวนการ ผู้เรียนต้องเป็นผู้กระทำเอง (Active Process) ฉะนั้น ผู้สอนจึงจำเป็นต้องช่วยให้ผู้เรียนได้มีโอกาสปะทะสัมพันธ์กับสภาพแวดล้อมในการเรียนรู้อยู่เสมอ

4. การเรียนรู้วิธีการเรียนเป็นสิ่งสำคัญกว่าการเรียนรู้เนื้อหาวิชา (Learning Process) ฉะนั้น ผู้สอนจึงไม่ควรมุ่งสืบทอดความรู้ให้แก่ผู้เรียนอยู่ตลอดเวลา เพื่อให้การเรียนการสอนเป็นไปโดยราบรื่น ครูผู้สอนควรดำเนินการสอนตามลำดับขั้นตอนสำคัญๆ ซึ่ง กาเย่ (Gagne. 1968 : 93-144) ได้กล่าวถึงการจัดการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพนั้น จะมีลำดับขั้นตอนที่สำคัญๆ ดังนี้ คือ

1. ได้รับความสนใจของผู้เรียนให้เกิดขึ้นก่อน
2. แจ้งให้ผู้เรียนทราบถึงจุดมุ่งหมายในการเรียนการสอน
3. ทบทวนถึงสิ่งที่นักเรียนได้เรียนรู้ไปแล้ว
4. เสนอสิ่งเร้าในการเรียนการสอน
5. ให้แนวทางในการเรียนการสอน
6. ให้ผู้เรียนได้แสดงพฤติกรรมที่แสดงได้ว่าได้เกิดการเรียนรู้ขึ้นแล้วออกมา

7. แจ้งผลการแสดงพฤติกรรมกลับไปให้ผู้เรียนทราบเพื่อแก้ไข
8. ประเมินผลพฤติกรรม
9. ช่วยให้ผู้เรียนได้จดจำสิ่งที่เรียนรู้ไปแล้ว และสามารถถ่ายโยงไปสู่สิ่งที่จะเรียนรู้ใหม่ได้

การสอนที่สอดคล้องกับหลักสูตรใหม่นั้น คือ การสอนให้ผู้เรียนคิดเป็น ทำเป็น และแก้ปัญหาได้ เป็นการสอนวิธีการคิด วิธีการทำ วิธีการแก้ปัญหา การทำงานอย่างฉลาดและอย่างรู้ขั้นตอนเรียกว่ารู้อย่างคล่องแคล่ว ไม่ใช่สอนเนื้อหาที่จะคิดไปให้หมด จุดเน้นก็คือ ต้องสอนวิธีการคิด วิธีทำ วิธีแก้ปัญหาให้เป็นกิจลักษณะการสอนจึงสอนเป็นกระบวนการไม่ใช่สอนเน้นแต่เนื้อหาอยู่อย่างเดียว วัลลภ กันทรพย (2523 : 3) จึงสรุปว่า การจัดการเรียนการสอนนั้นต้องให้ผู้เรียนได้เกิดความสำเร็จ 2 ประการ คือ

1. เกิดการเรียนรู้และเกิดการพัฒนาคุณสมบัติต่างๆ ในตัวเอง ทั้งด้านความรู้ความคิด ด้านคุณภาพและด้านความคล่องแคล่วทางกาย ตามศักยภาพที่เขามีอยู่
2. เกิดคุณสมบัติที่ติดตัวไป เพื่อใช้ประโยชน์ในอนาคต ได้แก่ สติปัญญา ความสามารถ จริยธรรม คุณธรรม และค่านิยม ตลอดจนบุคลิกภาพ

หลักการสอนวิชาการงาน

การเรียนการสอนเป็นกระบวนการที่ต่อเนื่องกัน ครูผู้สอนจะต้องจัดสภาพภายในและภายนอกของผู้เรียนให้พร้อมที่จะให้เกิดการเรียนรู้ แล้วจึงจัดเหตุการณ์การสอนเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ในการสอนวิชาใดวิชาหนึ่ง ความมีจุดมุ่งหมายให้ผู้เรียนได้เพิ่มพูนสมรรถภาพได้ครบถ้วน ฉะนั้น ครูผู้สอนไม่ควรใช้วิธีการสอนแบบใดแบบหนึ่งเพียงอย่างเดียว ควรใช้วิธีการสอนหลายรูปแบบผสมผสานกัน เพื่อก่อให้นักเรียนคิดเป็น ทำเป็น แก้ปัญหาได้ และมีเจตคติที่ดี เนื่องด้วยรายวิชาต่างๆ ในกลุ่มวิชาอาชีพ ประกอบด้วยเนื้อหาวิชาความรู้หลายลักษณะ (หน่วยศึกษานิเทศ. 2515 : 37) ซึ่งแบ่งเป็น 3 ลักษณะ คือ

1. บทเรียนที่ให้ความรู้หรือข้อเท็จจริง เช่น วิชาการงานทั่วไป ซึ่งมักจะขึ้นอยู่กับข้อเท็จจริงที่ปรากฏในแบบเรียน และเพิ่มเติมด้วยข้อเท็จจริงของครู หรือค้นคว้าหาความรู้จากหนังสือ ตำราแบบเรียนต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง การสอนบทเรียนที่เป็นลักษณะให้ความรู้นี้ เกิดขึ้นก็ด้วยการถามตอบ การตั้งคำถามของครูสามารถตั้งจุดมุ่งหมายได้หลายประการ เช่น ถามเพื่อทบทวน

ความรู้เดิม ถามเพื่อให้อธิบายความ ถามเพื่อให้นักเรียนเปรียบเทียบ ถามเพื่อให้นักเรียนให้เหตุผล และถามเพื่อให้สังเกต วินิจฉัย

2. บทเรียนที่ฝึกทักษะในการใช้มือ เช่น วิชาพิมพ์ดีด การเรียนงานประดิษฐ์ เป็นลักษณะความรู้ที่ต้องสร้างเสริมทักษะในการใช้มือ ซึ่งส่วนใหญ่อยู่บนรากฐานกฎการเรียนรู้ของธอมไดค์ (Thorndike) คือ กฎการฝึกหัด (Law of Exercise) และกฎของผลกระทบ (Law of Effect)

ในการสอนบทเรียนลักษณะนี้ มีขั้นตอนของการดำเนินการสอน คือ

1. ขั้นเตรียม หมายถึง การทบทวนบางส่วนของทักษะที่นักเรียนมีความสามารถ
2. ขั้นสาธิต ครูแสดงให้นักเรียนดูว่าต่อไปจะปฏิบัติอะไร และปฏิบัติอย่างไร
3. ขั้นฝึกหัดของนักเรียน เมื่อครูแสดงให้ดูและจัดข้อสงสัยของนักเรียนแล้วให้นักเรียนเริ่มฝึกทักษะ
4. ขั้นวิเคราะห์นักเรียนแต่ละคนระหว่างนักเรียนทำการฝึก ครูจำเป็นต้องวิเคราะห์งานที่นักเรียนแต่ละคนทำให้เร็วที่สุด เพื่อสำรวจเทคนิคที่ไม่ถูกต้องและแก้ไขวิธีการที่ผิดก่อนจะกลายเป็นนิสัย

3. บทเรียนที่เป็นเกณฑ์ เช่น วิชาบัญชี การตัดเย็บ การสอนที่เป็นกฎเกณฑ์นั้น ส่วนใหญ่สอนให้ทราบถึงหลักเกณฑ์ใหม่ๆ ลำดับหลักการเรียนรู้ คือ

1. จูงใจให้เห็นคุณค่าของการเรียนรู้หลักเกณฑ์นั้น
2. อธิบายหลักเกณฑ์ นักเรียนอธิบายและจัดข้อสงสัยในหลักการแล้วให้นักเรียนปฏิบัติโดยทันที โดยใช้หลักเกณฑ์นั้นๆ เพื่อฝึกทักษะในการคิด และนำหลักเกณฑ์ไปใช้ประโยชน์ไม่ว่าบทเรียนจะอยู่ในลักษณะใดก็ตาม

หลักการสอนทั่วไปที่จะนำมาใช้ให้เกิดการเรียนการสอนที่ดีได้ผลสมความมุ่งหมายที่ตั้งไว้ ได้แก่

1. จูงใจให้เห็นคุณค่าของวิชา ทั้งในสภาพรวมเป็นวิชาหนึ่ง และสภาพแต่ละหัวข้อเรื่องของวิชานั้นๆ เพื่อสร้างสรรคให้นักเรียนให้ความสนใจต่อวิชาที่จะเรียนใหม่หรือต่อบทเรียนที่จะเรียนใหม่วิธีหนึ่งในการจูงใจนักเรียนให้เห็นคุณค่าของวิชานั้นก็คือ ชี้ให้เห็นว่าวิชานั้นจะช่วยให้นักเรียนสามารถในการทำงาน และปฏิบัติงานให้มีประสิทธิภาพได้อย่างไร หรือชี้ให้เห็นว่าความสามารถในวิชาหนึ่งมีความจำเป็นต่ออีกวิชาหนึ่งอย่างไร

สำหรับการจูงใจให้เห็นคุณค่าต่อเรื่องหรือหน่วยที่ประกอบอยู่ในวิชานั้นๆ เป็นสิ่งที่จำเป็นต้องกระทำกันเป็นระยะตลอดวิชา เพราะเปรียบเทียบเสมือนบันไดขั้นแรกที่จะไปสู่เรื่องหรือหน่วยที่จะสอน

2. สอนจากสิ่งที่รู้แล้วไปสู่สิ่งที่ยังไม่วู้ คือ นำนักเรียนจากเรื่องที่รู้แล้วไปสู่หลักเกณฑ์หรือความรู้ที่ยังไม่วู้ด้วยการสอนทบทวนการเรียนรู้ของวันก่อน เพื่อนำนักเรียนจากหลักเกณฑ์หรือข้อเท็จจริงที่รู้แล้วไปยังหลักเกณฑ์หรือข้อเท็จจริงที่ยังไม่วู้ หรืออาจใช้วิธีให้นักเรียนอภิปรายถึงประสบการณ์ที่นักเรียนมีอยู่แล้ว อันเกี่ยวกับเรื่องใหม่ที่จะเรียนรู้เรื่องที่จะเรียนต่อไป

3. สอนจากสิ่งง่ายไปสู่สิ่งที่ย่งยาก ซับซ้อน ครูควรเริ่มจากสิ่งที่ย่ง่ายๆ แล้วนำไปสู่สิ่งที่ย่ง่ายๆ ซับซ้อน ฉะนั้น ครูจึงจำเป็นต้องฝึกฝนให้นักเรียนมีความสามารถในการง่าย ๆ อย่างแท้จริง ก่อนแล้วจึงเรียนสิ่งที่ย่ง่ายๆ ซับซ้อน มิฉะนั้น นักเรียนจะไม่สามารถอย่างแท้จริง ทั้งสิ่งที่ง่ายและสิ่งที่ย่ง่าย

4. สอนโดยผ่านประสาทตาเท่าๆ กับสอนโดยผ่านประสาทหู คือ พยายามให้อุปกรณ์ทัศนศึกษามาช่วยการอภิปราย และการเขียนบนกระดานดำ เพราะถ้านักเรียนสามารถมองเห็นสิ่งที่ตนเรียนจะเรียนรู้ได้เร็วกว่าที่จะฟังคำสอนของครูเท่านั้น

5. สอนให้เรียนด้วยการกระทำ หมายถึง ให้นักเรียนได้ลงมือปฏิบัติด้วยตนเอง แทนที่จะให้นักเรียนเรียนจากหนังสือแบบเรียน หรือจากคำบอกเล่าของครูเท่านั้น การที่นักเรียนเรียนจากการกระทำนั้น นักเรียนได้ค้นคว้าแก้ปัญหาด้วยตนเอง ช่วยให้นักเรียนเกิดความมั่นใจในตนเอง มีเหตุผล มีความเข้าใจและมีทัศนคติที่ดีต่อการเรียน สามารถนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อไป

6. สอนให้สัมพันธ์กับความเป็นอยู่ในชีวิตประจำวัน หมายถึง การสอนให้นักเรียนเห็นประโยชน์ของบทเรียนต่างๆ และแนะให้นำความรู้ ทักษะไปใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อความเป็นอยู่ในชีวิตประจำวัน

7. สอนให้มีกิจกรรมหลายแบบ กิจกรรมที่จะนำมาปฏิบัติกันในห้องเรียน ได้แก่ การอภิปราย ซักถาม การค้นคว้า การรายงาน การร่วมกิจกรรมกับครู นอกจากนี้กิจกรรมนอกชั้นเรียน จะช่วยในการเรียนการสอนได้เป็นอย่างดี เช่น การศึกษานอกสถานที่ การค้นคว้าหนังสือในห้องสมุด ฯลฯ กิจกรรมต่างๆ ดังกล่าวจะช่วยให้การเรียนเป็นที่น่าสนใจและส่งเสริมการเรียนด้วยตนเอง และการเรียนจากประสบการณ์

8. สอนให้นักเรียนได้รับความสำเร็จตามความสามารถ ได้แก่ การสอนโดยวิธีแบ่งหมู่ และมอบงานให้ตามความสามารถ เพื่อให้เด็กได้รับความสำเร็จโดยทั่วกัน

บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาค้างนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) ผู้วิจัยได้นำแนวคิดทฤษฎีและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องมาเป็นแนวทางในการสำรวจ โดยผู้วิจัยดำเนินการตามลำดับ ดังต่อไปนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนศรีคอนแวนต์ จำนวน 1,660 คน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนศรีคอนแวนต์ ซึ่งได้ด้วยวิธีการสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) โดยใช้การจับฉลากจาก 6 โรงเรียน เหลือ 2 โรงเรียน คือ โรงเรียนเซนต์โยเซฟบางนา และโรงเรียนอัสสัมชัญคอนแวนต์ โดยการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างจากตารางของเคชชีและมอร์แกน (Krejcie & Morgan) ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 618 คน (พวงรัตน์ ทวีรัตน์, 2540 : 30) ดังปรากฏตามตารางที่ 1

ตารางที่ 1 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียน

นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
โรงเรียนเซนต์โยเซฟคอนเวนต์	470	-
โรงเรียนเซนต์โยเซฟบางนา	295	295
โรงเรียนเซนต์ฟรังซิสซาเวียร์คอนเวนต์	216	-
โรงเรียนเซนต์ฟรังซิสซาเวียร์คอนเวนต์	211	-
โรงเรียนอัสสัมชัญคอนเวนต์	323	323
โรงเรียนเซนต์ฟรังซิสซาเวียร์ เมืองทอง	160	-
รวม	1,660	618

2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่มีต่อการเรียนวิชาการงานพื้นฐานอาชีพ โรงเรียนเครือคอนเวนต์ ซึ่งผู้วิจัยเป็นผู้จัดทำขึ้นเอง

2.1 การสร้างเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยมีขั้นตอนดำเนินการ ดังนี้

1. ศึกษารายละเอียดวัตถุประสงค์ของการวิจัย เพื่อทราบแนวทางและขอบเขตในการสร้างแบบสอบถาม
2. ศึกษาลักษณะรูปแบบ และวิธีการเขียนแบบสอบถามจากเอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
3. ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อรวบรวมเนื้อหา หลักการ ปัญหา และข้อเสนอแนะต่างๆ มาเป็นแนวทางในการสร้างข้อคำถาม
4. นำแบบสอบถามที่สร้างเสร็จแล้วให้อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ตรวจสอบเพื่อปรับปรุงแก้ไข
5. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความเที่ยงตรงตามเนื้อหา (Content validity)

6.ปรับปรุงแบบสอบถามตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญนำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์พิจารณาอีกครั้ง แล้วนำมาแก้ไขให้สมบูรณ์ก่อนนำไปทดลอง

7.นำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try out) กับนักเรียนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน แล้วนำผลที่ได้มาหาค่าอำนาจจำแนกและค่าความเชื่อมั่น

8.จัดทำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์แล้วนำไปเก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่าง

2.2 ลักษณะแบบสอบถาม

แบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ แบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลด้านส่วนตัวของนักเรียน ได้แก่ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สถิติในการขาดเรียนวิชาการงาน อาชีพของผู้ปกครอง รายได้ที่เป็นตัวเงินเฉลี่ยต่อเดือนของผู้ปกครอง ค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อเดือนของผู้ปกครอง ภาระในการชำระหนี้ต่อเดือนของผู้ปกครอง

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับความพึงพอใจในการเรียนวิชาการงานพื้นฐาน อาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ใน 3 ด้าน ได้แก่ ด้านหลักสูตร วิธีสอน ครูผู้สอน ซึ่งเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) เกณฑ์การให้คะแนนของลิเคิร์ต (Likert) โดยกำหนดกฎเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

2.3 เกณฑ์การให้คะแนน

ในการกำหนดค่าน้ำหนักคะแนนของตัวเลือกในแต่ละข้อในแบบสอบถาม ผู้วิจัยพิจารณาคำตอบ ดังนี้

- 5 คะแนน หมายถึง มีความพึงพอใจมากที่สุด
- 4 คะแนน หมายถึง มีความพึงพอใจมาก
- 3 คะแนน หมายถึง มีความพึงพอใจปานกลาง
- 2 คะแนน หมายถึง มีความพึงพอใจน้อย
- 1 คะแนน หมายถึง มีความพึงพอใจน้อยที่สุดหรือไม่มีเลย

2.4 การหาคุณภาพของแบบสอบถาม

นำแบบสอบถามที่นำไปทดลองใช้ (Try out) กับนักเรียนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน เรียบร้อยแล้วมาหาคุณภาพ ตามดังนี้

1. หาค่าอำนาจจำแนก (Discrimination) ของแบบสอบถามเป็นรายข้อ โดยวิธีการของการแจกแจงความถี่ โดยใช้ค่า t (t -distribution)

2. หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถาม โดยหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha coefficient) ของครอนบัค (Cronbach 1970 : 161)

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1. นำหนังสือแนะนำตัวจากบัณฑิตวิทยาลัย สถาบันราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยาถึงผู้อำนวยการโรงเรียนเครือข่ายเพื่อขออนุญาตในการเก็บรวบรวมข้อมูล
2. นำแบบสอบถามที่ผ่านการ Try out ไปเก็บข้อมูลด้วยตัวเอง โดยติดต่อผู้บริหารสถานศึกษา เพื่อขออนุญาตและขอความร่วมมือให้นักเรียนตอบแบบสอบถาม
3. ชี้แจงให้นักเรียนเข้าใจในวัตถุประสงค์ของการตอบ และอธิบายวิธีตอบแบบสอบถาม
4. รวบรวมแบบสอบถามที่ตอบเสร็จแล้วมาคัดเลือกแบบสอบถามที่สมบูรณ์เพื่อตรวจให้คะแนนแบบสอบถาม
5. นำคะแนนที่ได้มาวิเคราะห์ทางสถิติและทดสอบสมมติฐานที่ตั้งไว้

4. สถิติที่ใช้ในการวิจัย

1. สถิติพื้นฐาน

- 1.1 ค่าร้อยละ (Percent)
- 1.2 ค่าคะแนนเฉลี่ย (Mean)
- 1.3 ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

2. สถิติสำหรับวิเคราะห์คุณภาพเครื่องมือ

- 2.1 หาค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อของแบบสอบถาม โดยใช้สูตร

$$t = \frac{\bar{X}_H - \bar{X}_L}{\sqrt{\frac{S_s^2}{n_H} + \frac{S_L^2}{n_L}}}$$

เมื่อ t แทน ค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถาม

X_H แทน คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มสูง

X_L แทน คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มต่ำ

S^2_H	แทน ความแปรปรวนของกลุ่มสูง
S^2_L	แทน ความแปรปรวนของกลุ่มต่ำ
n_H	แทน จำนวนกลุ่มตัวอย่างในกลุ่มสูง
n_L	แทน จำนวนกลุ่มตัวอย่างในกลุ่มต่ำ

2.2 ความเชื่อมั่นของแบบสอบถามโดยใช้วิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบัค (Cronbach. 1970 : 161)

$$\alpha = \frac{n}{n-1} \left[1 - \frac{S_i^2}{S_t^2} \right]$$

เมื่อ α	แทนค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม
n	แทน จำนวนข้อของแบบสอบถาม
S_i^2	แทน ผลรวมของคะแนนความแปรปรวนเป็นรายข้อ
S_t^2	แทน ความแปรปรวนของแบบสอบถามทั้งฉบับ

3. สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน

3.1 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (Correlation coefficient) ทดสอบสมมติฐานข้อที่ 1 , 2 , 4 , 5 , 6 เป็นการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรว่ามีความสัมพันธ์กันหรือไม่ และความสัมพันธ์ดังกล่าวเป็นไปในทิศทางใด โดยมีค่าตั้งแต่ 1.00 ถึง -1.00 ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอาจเป็นไปได้นี้

1. มีความสัมพันธ์กัน

1.1 มีความสัมพันธ์กันอย่างสมบูรณ์ (Perfect Correlation) ซึ่ง

มี 2 ลักษณะ คือ

1.1.1 ความสัมพันธ์กันอย่างสมบูรณ์ทางบวกหรือในทางเดียวกัน (Positive Correlation) ในกรณีนี้สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์จะมีค่าเป็น 1

1.1.2 ความสัมพันธ์กันอย่างสมบูรณ์ทางลบหรือในทางตรงกันข้าม ในกรณีนี้สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์จะมีค่าเป็น -1

1.2 มีความสัมพันธ์กันอย่างไม่สมบูรณ์ มี 2 ลักษณะดังนี้

1.2.1 ความสัมพันธ์กันอย่างไม่สมบูรณ์ทางบวกหรือใน

ทางเดียวกัน สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์มีค่าอยู่ระหว่าง 0 กับ 1

1.2.2 ความสัมพันธ์กันอย่างไม่สมบูรณ์ทางลบหรือใน

ทางตรงกันข้าม สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์มีค่าอยู่ระหว่าง -1 กับ 0

2. ไม่มีความสัมพันธ์กัน ในกรณีนี้ตัวแปรไม่มีความสัมพันธ์กันเลย ลักษณะการกระจายของข้อมูลมีรูปแบบไม่แน่นอน ทำให้ไม่สามารถระบุได้ว่าถ้าตัวแปรหนึ่งเพิ่มขึ้นหรือลดลง จะทำให้ตัวแปรอีกตัวหนึ่งเปลี่ยนแปลงไปในทางใด

3.2 ค่าไค-สแควร์ (Chi – square distribution) ทดสอบสมมติฐานข้อที่ 3

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาครั้งนี้เป็นการศึกษาความพึงพอใจในวิชาการงานของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนศรีคอนสวรรค์ เพื่อให้การแปลความหมายในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลเป็นที่เข้าใจตรงกัน ผู้วิจัยได้กำหนดสัญลักษณ์เพื่อใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

1. สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

n	แทน จำนวนตัวอย่าง
$\bar{X}$	แทน ค่าเฉลี่ย (Mean)
S	แทน ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
r	แทน ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (Correlation Coefficient)
χ^2	แทน การทดสอบไค-สแควร์ (Chi-square Test)
*	แทน ค่าที่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2. การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยนำเสนอข้อมูลที่ได้มาทำการวิเคราะห์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS (Statistical Package for the Social Sciences) ดำเนินการวิเคราะห์ตามลำดับดังนี้ ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐานข้อมูลปัจจัยด้านต่าง ๆ เกี่ยวกับนักเรียน ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างตามตัวแปรอิสระ ได้แก่ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สถิติการขาดเรียนวิชาการงาน อาชีพของผู้ปกครอง รายได้ที่เป็นตัวเงินเฉลี่ยต่อเดือนของผู้ปกครอง ค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อเดือนของผู้ปกครอง การระในการชำระหนี้ของผู้ปกครอง โดยแสดงการแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ คะแนนเฉลี่ย นำเสนอในรูปตารางประกอบความเรียง

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ข้อมูลความพึงพอใจในวิชาการงานของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนศรีคอนสวรรค์ โดยแสดงเป็นรายด้านและโดยรวม โดยแสดงค่าเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน นำเสนอในรูปตารางประกอบความเรียง

ตอนที่ 3 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านต่าง ๆ เกี่ยวกับนักเรียน ได้แก่ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สถิติการขาดเรียนวิชาการงาน อาชีพของผู้ปกครอง รายได้ที่เป็นตัวเงินเฉลี่ยต่อเดือนของผู้ปกครอง ค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อเดือนของผู้ปกครอง การระในการชำระหนี้ของผู้ปกครอง กับความพึงพอใจในวิชาการงานของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนศรีคอนสวรรค์ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ปัจจัยด้านต่าง ๆ เกี่ยวกับนักเรียนของกลุ่มตัวอย่าง โดยการแจกแจงความถี่
ค่าร้อยละ ดังปรากฏตามตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ข้อมูลปัจจัยด้านต่าง ๆ เกี่ยวกับนักเรียนของกลุ่มตัวอย่าง

ตัวแปร	ประเภท	จำนวน	ร้อยละ
1. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน			
	ต่ำกว่า 2.00	70	11.3
	2.00 – 2.50	153	24.8
	2.51 ขึ้นไป	395	63.9
	รวม	618	100.0
2. สถิติการขาดเรียนวิชาการงาน			
	ไม่เคยขาดเรียน	333	53.9
	1 – 2 ครั้ง	245	39.6
	3 – 5 ครั้ง	34	5.5
	มากกว่า 5 ครั้งขึ้นไป	6	1.0
	รวม	618	100.0

ตารางที่ 2 (ต่อ)

ตัวแปร	ประเภท	จำนวน	ร้อยละ
3. อาชีพของผู้ปกครอง			
	รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ	75	12.1
	ค้าขาย/ธุรกิจ	414	67.0
	รับจ้าง	127	20.6
	เกษตรกรรม	2	0.3
	รวม	618	100.0
4. รายได้ที่เป็นตัวเงินเฉลี่ยต่อเดือนของผู้ปกครอง			
	ต่ำกว่า 10,000 บาท	12	1.9
	10,001 – 20,000 บาท	82	13.3
	20,001 – 30,000 บาท	142	23.0
	30,001 บาทขึ้นไป	382	61.8
	รวม	618	100.0
5. ค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อเดือนของผู้ปกครอง			
	ต่ำกว่า 10,000 บาท	42	6.8
	10,001 – 20,000 บาท	197	31.9
	20,001 – 30,000 บาท	135	21.8
	30,001 บาทขึ้นไป	244	39.5
	รวม	618	100.0

ตารางที่ 2 (ต่อ)

ตัวแปร	ประเภท	จำนวน	ร้อยละ
6. การระในการชำระหนี้ค่อเดือนของ ผู้ปกครอง			
	ไม่มีหนี้ที่ต้องชำระ	334	54.0
	มีหนี้ที่ต้องชำระ	284	46.0
	รวม	618	100.0

จากตารางที่ 2 พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนทุกวิชาตลอด 5 ภาคเรียนของนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ส่วนใหญ่อยู่ที่ช่วง 2.51 คิดเป็นร้อยละ 63.9 รองลงมาคือ 2.00 – 2.50 คิดเป็นร้อยละ 24.8 และต่ำกว่า 2.00 คิดเป็นร้อยละ 11.3

สถิติในการขาดเรียนวิชาการงานต่อภาคเรียนของนักเรียน พบว่า ส่วนใหญ่จะไม่เคยขาดเรียนเลย คิดเป็นร้อยละ 53.9 รองลงมาคือ ขาดเรียน 1 – 2 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 39.6 ขาดเรียน 3 – 5 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 5.5 และน้อยที่สุดคือขาดเรียนมากกว่า 5 ครั้งขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 1.0

อาชีพของผู้ปกครอง พบว่า นักเรียนส่วนใหญ่มีผู้ปกครองอาชีพค้าขาย/ธุรกิจ คิดเป็นร้อยละ 67.0 รองลงมาคือ อาชีพรับจ้าง คิดเป็นร้อยละ 20.6 อาชีพรับราชการ/รัฐวิสาหกิจ คิดเป็นร้อยละ 12.1 และน้อยที่สุดคืออาชีพเกษตรกร คิดเป็นร้อยละ 0.3

รายได้ที่เป็นตัวเงินเฉลี่ยต่อเดือนของผู้ปกครอง พบว่า นักเรียนส่วนใหญ่มีผู้ปกครองที่มีรายได้ที่เป็นตัวเงินเฉลี่ยต่อเดือน อยู่ในช่วง 30,001 บาทขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 61.8 รองลงมาคือ รายได้อยู่ในช่วง 20,001 - 30,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 23.0 รายได้ 10,001 – 20,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 13.3 และรายได้ต่ำกว่า 10,000 บาทน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 1.9

ค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อเดือนของผู้ปกครอง พบว่า ผู้ปกครองของนักเรียนส่วนใหญ่มีค่าใช้จ่ายต่อเดือนอยู่ในช่วง 30,001 บาทขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 39.5 รองลงมาอยู่ในช่วง 10,001 – 20,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 31.9 ค่าใช้จ่ายเฉลี่ย 20,001 – 30,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 21.8 และค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อเดือนต่ำกว่า 10,000 บาทน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 6.8

ภาระในการชำระหนี้ต่อเดือนของผู้ปกครอง พบว่า ผู้ปกครองของนักเรียนส่วนใหญ่ไม่มีภาระหนี้ที่ต้องชำระ คิดเป็นร้อยละ 54.0 รองลงมาคือ มีหนี้สินที่ต้องชำระ คิดเป็นร้อยละ 46.0

ตอนที่ 2 วิเคราะห์ข้อมูลความพึงพอใจในวิชาการงานของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนศรีคอนสวรรค์ โดยแสดงเป็นรายด้านและโดยรวม

ตารางที่ 3 ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ความพึงพอใจในการเรียน
วิชาการงาน

ตัวแปรที่ศึกษา	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ ความพึงพอใจ
1.ด้านหลักสูตร	3.40	0.51	ปานกลาง
2.ด้านวิธีสอนและกิจกรรมการเรียนการสอน	3.55	0.61	มาก
3.ด้านครูผู้สอน	3.76	0.67	มาก
รวม	3.57	0.52	มาก

จากตารางที่ 3 เมื่อศึกษาเป็นรายด้านนั้นพบว่าด้านครูผู้สอน และด้านวิธีสอนและกิจกรรมการเรียนการสอน มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ส่วนด้านหลักสูตรมีความพึงพอใจอยู่ในระดับปานกลาง โดยมีค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานแสดงเป็นตัวเลขได้ดังนี้

ด้านวิธีสอนและกิจกรรมการเรียนการสอน มีค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเป็น 3.55 และ 0.61

ด้านครูผู้สอน มีค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเป็น 3.76 และ 0.67

ด้านหลักสูตร มีค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเป็น 3.40 และ 0.51

ตอนที่ 3 การทดสอบสมมติฐานโดยการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านต่าง ๆ เกี่ยวกับนักเรียน ได้แก่ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สถิติการขาดเรียนวิชาการงาน อาชีพของผู้ปกครอง รายได้ที่เป็นตัวเงินเฉลี่ยต่อเดือนของผู้ปกครอง ค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อเดือนของผู้ปกครอง ภาระในการชำระหนี้ของผู้ปกครอง กับความพึงพอใจในวิชาการงานของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนเครือคอนเวนต์

สมมติฐานที่ 1 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความพึงพอใจในวิชาการงานของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 กล่าวคือ นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงจะมีความพึงพอใจมาก ส่วนนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำจะมีความพึงพอใจน้อย

ตารางที่ 4 ความสัมพันธ์ระหว่างผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน กับความพึงพอใจในวิชาการงาน

ปัจจัยด้านต่าง ๆ เกี่ยวกับนักเรียน	r	Significant
1. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	0.081	0.043*

จากตารางที่ 4 แสดงว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความพึงพอใจในวิชาการงาน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แต่มีความสัมพันธ์อยู่ในระดับต่ำ ($r = 0.081$) จากตารางที่ 2 จะเห็นได้ว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนส่วนใหญ่อยู่ที่ระดับ 2.51 ขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 63.9 และระดับความพึงพอใจอยู่ในเกณฑ์มาก คือ 3.57 ดังตารางที่ 3 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานข้อที่ 1 ที่ว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความพึงพอใจในวิชาการงานของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

สมมติฐานที่ 2 สถิติการขาดเรียนวิชาการงานมีความสัมพันธ์ทางลบกับความพึงพอใจในวิชาการงานของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 กล่าวคือ นักเรียนที่มีสถิติการขาดเรียนวิชาการงานมากจะมีความพึงพอใจน้อย ส่วนนักเรียนที่มีสถิติการขาดเรียนวิชาการงานน้อยหรือไม่ขาดเลยจะมีความพึงพอใจมาก

ตารางที่ 5 ความสัมพันธ์ระหว่างสถิติการขาดเรียนในวิชาการงาน กับความพึงพอใจในวิชาการงาน

ปัจจัยด้านต่าง ๆ เกี่ยวกับนักเรียน	r	Significant
2. สถิติการขาดเรียนวิชาการงาน	-0.109	0.007*

จากตารางที่ 5 แสดงว่า สถิติการขาดเรียนวิชาการงานมีความสัมพันธ์ทางลบกับความพึงพอใจในวิชาการงาน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แต่มีความสัมพันธ์ในระดับต่ำ ($r = -0.109$) จากตารางที่ 2 จะเห็นว่า สถิติการขาดเรียนวิชาการงานของนักเรียนส่วนใหญ่ที่ไม่เคยขาดเรียนเลย และขาดเรียนเพียง 1 – 2 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 93.5 และมีระดับความพึงพอใจในวิชาการงานมาก คือ 3.57 ดังตารางที่ 3 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานข้อที่ 2 ที่ว่าสถิติการขาดเรียนวิชาการงานมีความสัมพันธ์ทางลบกับความพึงพอใจในวิชาการงานของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

สมมติฐานที่ 3 อาชีพของผู้ปกครองมีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจในวิชาการงานของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 กล่าวคือ ผู้ปกครองที่ประกอบวิชาชีพจะมีความพึงพอใจน้อย ส่วนผู้ปกครองที่ใช้ทักษะแรงงานจะมีความพึงพอใจมาก

ตารางที่ 6 ความสัมพันธ์ระหว่างอาชีพของผู้ปกครอง กับความพึงพอใจในวิชาการงาน

ปัจจัยด้านต่าง ๆ เกี่ยวกับนักเรียน	χ^2	Significant
3.อาชีพของผู้ปกครอง	1.122	.772

จากตารางที่ 6 นักเรียนส่วนใหญ่ที่มีผู้ปกครองประกอบอาชีพรับราชการ/ค้าขาย คิดเป็นร้อยละ 79.1 ซึ่งอาชีพดังกล่าวจัดเป็นวิชาชีพที่ต้องการให้บุตรหลานดำเนินชีวิตตามตนเอง เพราะฉะนั้นจึงมีความสัมพันธ์จริง กล่าวคือ เมื่อกลุ่มอาชีพเหล่านี้มีจำนวนมากก็จะมี ความพึงพอใจในวิชาการงานน้อย ในขณะที่กลุ่มเกษตรกร/ผู้ใช้แรงงานจะมีความพึงพอใจในวิชาการงานมาก ซึ่งตัวเลขระดับความพึงพอใจในวิชาการงานดังตารางที่ 3 อยู่ในระดับ 3.57 ซึ่งจัดว่ามีความพึงพอใจสูง ดังนั้น จึงไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (ค่า Sig > .05)

สมมติฐานที่ 4 รายได้ที่เป็นตัวเงินเฉลี่ยต่อเดือนของผู้ปกครองมีความสัมพันธ์ทางลบกับความพึงพอใจในวิชาการงานของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 กล่าวคือ ผู้ปกครองที่มีรายได้ที่เป็นตัวเงินเฉลี่ยต่อเดือนต่ำเท่าใด ความพึงพอใจก็จะยิ่งมากขึ้น

ตารางที่ 7 ความสัมพันธ์ระหว่างรายได้ที่เป็นตัวเงินเฉลี่ยต่อเดือนของผู้ปกครอง กับความพึงพอใจในวิชาการงาน

ปัจจัยด้านต่าง ๆ เกี่ยวกับนักเรียน	r	Significant
4.รายได้ที่เป็นตัวเงินเฉลี่ยต่อเดือนของผู้ปกครอง	0.014	0.737

จากตารางที่ 7 แสดงว่ารายได้ที่เป็นตัวเงินเฉลี่ยต่อเดือนของผู้ปกครองไม่มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจในวิชาการงาน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (ค่า Sig > 0.05) จากตารางที่ 2 นักเรียนส่วนใหญ่มีผู้ปกครองที่มีรายได้ที่เป็นตัวเงินเฉลี่ยต่อเดือน อยู่ในช่วง 30,001 บาทขึ้นไป และ 20,001 – 30,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 84.8 และมีระดับความพึงพอใจสูง คือ 3.57 ดังตารางที่ 3 ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานข้อที่ 4 ที่ว่ารายได้ที่เป็นตัวเงินเฉลี่ยต่อเดือนของผู้ปกครองมีความสัมพันธ์ทางลบกับความพึงพอใจในวิชาการงานของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

สมมติฐานที่ 5 ค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อเดือนของผู้ปกครองมีความสัมพันธ์ทางลบกับความพึงพอใจในวิชาการงานของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 กล่าวคือ นักเรียนที่ผู้ปกครองมีค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อเดือนมาก จะมีความพึงพอใจน้อย ส่วนนักเรียนที่ผู้ปกครองมีค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อเดือนน้อยจะมีความพึงพอใจมาก

ตารางที่ 8 ความสัมพันธ์ระหว่างค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อเดือนของผู้ปกครอง กับความพึงพอใจในวิชาการงาน

ปัจจัยด้านต่าง ๆ เกี่ยวกับนักเรียน	r	Significant
5. ค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อเดือนของผู้ปกครอง	-0.092	0.022*

จากตารางที่ 8 แสดงว่าค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อเดือนของผู้ปกครองไม่มีความสัมพันธ์ทางลบกับความพึงพอใจในวิชาการงาน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จากตารางที่ 2 ผู้ปกครองของนักเรียนส่วนใหญ่มีค่าใช้จ่ายต่อเดือนสูง อยู่ในช่วง 30,001 บาทขึ้นไป และ 20,001 – 30,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 71.4 ทั้งนี้พิจารณาจากการที่ผู้ปกครองส่วนใหญ่ประกอบอาชีพรับราชการ/ค้าขาย ซึ่งจำเป็นต้องมีการใช้จ่ายที่ค่อนข้างสูงเพื่อให้เหมาะสมกับสถานภาพ และมีระดับความพึงพอใจสูง คือ 3.57 ดังตารางที่ 3 ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานข้อที่ 5 ที่ว่าค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อเดือนของผู้ปกครองมีความสัมพันธ์ทางลบกับความพึงพอใจในวิชาการงานของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

สมมติฐานที่ 6 ภาระในการชำระหนี้ต่อเดือนของผู้ปกครองมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความพึงพอใจในวิชาการงานของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 กล่าวคือ ผู้ปกครองยังมีภาระในการชำระหนี้ต่อเดือนมาก ก็ยังมีความพึงพอใจมาก

ตารางที่ 9 ความสัมพันธ์ระหว่างภาระในการชำระหนี้ต่อเดือนของผู้ปกครอง กับความพึงพอใจในวิชาการงาน

ปัจจัยด้านต่าง ๆ เกี่ยวกับนักเรียน	r	Significant
6.ภาระในการชำระหนี้ต่อเดือนของผู้ปกครอง	-0.020	0.625

จากตารางที่ 9 แสดงว่าภาระในการชำระหนี้ต่อเดือนของผู้ปกครองไม่มีความสัมพันธ์ทางบวกกับความพึงพอใจในวิชาการงาน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($\text{Sig} > 0.05$) จากตารางที่ 2 ผู้ปกครองของนักเรียนส่วนใหญ่ไม่มีหนี้สินที่ต้องชำระ คิดเป็นร้อยละ 54.0 และมีระดับความพึงพอใจสูง คือ 3.57 ดังตารางที่ 3 ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานข้อที่ 6 ที่ว่าภาระในการชำระหนี้ต่อเดือนของผู้ปกครองมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความพึงพอใจในวิชาการงานของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

ตารางสรุปผลการทดสอบ

สมมติฐาน	ยอมรับ	ปฏิเสธ
1.ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความพึงพอใจในวิชาการงานของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3	✓	
2.สถิติในการหาเรียนวิชาการงานมีความสัมพันธ์ทางลบกับความพึงพอใจในวิชาการงานของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3	✓	
3.อาชีพของผู้ปกครองมีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจในวิชาการงานของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3		✓
4.รายได้ที่เป็นตัวเงินเฉลี่ยต่อเดือนของผู้ปกครองมีความสัมพันธ์ทางลบกับความพึงพอใจในวิชาการงานของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3		✓
5.ค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อเดือนของผู้ปกครองมีความสัมพันธ์ทางลบกับความพึงพอใจในวิชาการงานของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3		✓
6.ภาระในการชำระหนี้ต่อเดือนของผู้ปกครองมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความพึงพอใจในวิชาการงานของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3		✓

สรุปผลการวิจัย

การศึกษาความพึงพอใจในวิชาการงานของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนเครือข่ายคอนแวนต์ ตามตัวแปรปัจจัยด้านต่าง ๆ เกี่ยวกับนักเรียน ได้แก่ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สถิติการหาเรียนวิชาการงาน อาชีพของผู้ปกครอง รายได้ที่เป็นตัวเงินเฉลี่ยต่อเดือนของผู้ปกครอง รายจ่ายเฉลี่ยต่อเดือนของผู้ปกครอง ภาระในการชำระหนี้ต่อเดือนของผู้ปกครอง จากผลการวิจัยมีความสอดคล้องกับสมมติฐาน 2 ข้อ และไม่สอดคล้องกับสมมติฐาน 4 ข้อ ดังต่อไปนี้

1. วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกับความพึงพอใจในวิชาการงานของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความพึงพอใจในวิชาการงาน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานข้อที่ 1 ที่ว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความพึงพอใจในวิชาการงานของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

2. วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างสถิติการขาดเรียนในวิชาการทำงานกับความพึงพอใจในวิชาการทำงานของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 พบว่า สถิติการขาดเรียนในวิชาการทำงานมีความสัมพันธ์ทางลบกับความพึงพอใจในวิชาการทำงาน อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานข้อที่ 2 ที่ว่า สถิติการขาดเรียนวิชาการทำงานมีความสัมพันธ์ทางลบกับความพึงพอใจในวิชาการทำงานของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

3. วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างอาชีพของผู้ปกครองกับความพึงพอใจในวิชาการทำงานของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 พบว่า อาชีพของผู้ปกครองไม่มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจในวิชาการทำงาน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานข้อที่ 3 ที่ว่า อาชีพของผู้ปกครองมีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจในวิชาการทำงานของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

4. วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างรายได้ที่เป็นตัวเงินเฉลี่ยต่อเดือนของผู้ปกครองกับความพึงพอใจในวิชาการทำงานของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 พบว่า รายได้ที่เป็นตัวเงินเฉลี่ยต่อเดือนของผู้ปกครองไม่มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจในวิชาการทำงาน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานข้อที่ 4 ที่ว่า รายได้ที่เป็นตัวเงินเฉลี่ยต่อเดือนของผู้ปกครองมีความสัมพันธ์ทางลบกับความพึงพอใจในวิชาการทำงานของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

5. วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อเดือนของผู้ปกครองกับความพึงพอใจในวิชาการทำงานของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 พบว่า ค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อเดือนของผู้ปกครองไม่มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจในวิชาการทำงาน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานข้อที่ 5 ที่ว่า ค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อเดือนของผู้ปกครองมีความสัมพันธ์ทางลบกับความพึงพอใจในวิชาการทำงานของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

6. วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างภาระในการชำระหนี้ต่อเดือนของผู้ปกครองกับความพึงพอใจในวิชาการทำงานของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 พบว่า ภาระในการชำระหนี้ต่อเดือนของผู้ปกครองไม่มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจในวิชาการทำงาน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานข้อที่ 6 ที่ว่า ภาระในการชำระหนี้ต่อเดือนของผู้ปกครองมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความพึงพอใจในวิชาการทำงานของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

096
378.12
913967
2548
ค.2

สำนักวิทยบริการ
สถาบันราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา

00194817 ★

บทที่ 5

สรุปและข้อเสนอแนะ

การศึกษานี้เป็นการศึกษาเชิงสำรวจ (Survey Research) เกี่ยวกับความพึงพอใจในวิชา การงานของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนศรีคอนสวรรค์ ซึ่งขอสรุปลำดับขั้นตอน และผลการวิจัย ดังนี้

1. ข้อมูลทั่วไป

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยด้านต่าง ๆ เกี่ยวกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนศรีคอนสวรรค์ สรุปผลได้ ดังนี้

นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนศรีคอนสวรรค์ พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ส่วนใหญ่อยู่ที่ 2.51 ขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 63.9 รองลงมาก็คือ 2.00-2.50 คิดเป็นร้อยละ 24.8 และต่ำกว่า 2.00 คิดเป็นร้อยละ 11.3

สถิติในการขาดเรียนวิชาการงานต่อภาคเรียนของนักเรียน ส่วนใหญ่จะไม่เคยขาดเรียนเลย คิดเป็นร้อยละ 53.9 รองลงมาก็คือ ขาดเรียน 1-2 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 39.6 ขาดเรียน 3-5 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 5.5 และขาดเรียนมากกว่า 5 ครั้งขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 1.0

อาชีพของผู้ปกครอง ส่วนใหญ่จะประกอบอาชีพค้าขาย/ธุรกิจ คิดเป็นร้อยละ 67.0 รองลงมาก็คือ รับจ้าง คิดเป็นร้อยละ 20.6 อาชีพรับราชการ/รัฐวิสาหกิจ คิดเป็นร้อยละ 12.1 และเกษตรกร คิดเป็นร้อยละ 0.3

รายได้ที่เป็นตัวเงินเฉลี่ยต่อเดือนของผู้ปกครอง ส่วนใหญ่จะมีรายได้ 30,001 บาทขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 61.8 รองลงมาก็คือ 20,001-30,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 23.0 รายได้ 10,001-20,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 13.3 และรายได้ต่ำกว่า 10,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 1.9

ค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อเดือนของผู้ปกครอง ส่วนใหญ่จะอยู่ที่ 30,001 บาทขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 39.5 รองลงมาก็คือ 10,001-20,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 31.9 ค่าใช้จ่ายเฉลี่ย 20,001-30,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 21.8 และต่ำกว่า 10,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 6.8

ภาระในการชำระหนี้ต่อเดือนของผู้ปกครอง ส่วนใหญ่จะไม่มีหนี้ที่ต้องชำระ คิดเป็นร้อยละ 54.0 และมีหนี้ที่ต้องชำระ คิดเป็นร้อยละ 46.0

2. สรุปผลการทดสอบสมมติฐาน

2.1 สมมติฐานที่ได้รับการยอมรับ ได้แก่

สมมติฐานข้อที่ 1 ความสัมพันธ์ระหว่างผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกับความพึงพอใจในวิชาการงานของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความพึงพอใจในวิชาการงาน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานข้อที่ 1 ที่ว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความพึงพอใจในวิชาการงานของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

สมมติฐานข้อที่ 2 ความสัมพันธ์ระหว่างสถิติการขาดเรียนในวิชาการทำงานกับความพึงพอใจในวิชาการทำงานของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 พบว่า สถิติการขาดเรียนวิชาการทำงานมีความสัมพันธ์ทางลบกับความพึงพอใจในวิชาการทำงาน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานข้อที่ 2 ที่ว่า สถิติการขาดเรียนวิชาการทำงานมีความสัมพันธ์ทางลบกับความพึงพอใจในวิชาการทำงานของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

2.2 สมมติฐานที่ไม่ได้รับการยอมรับ ได้แก่

สมมติฐานข้อที่ 3 ความสัมพันธ์ระหว่างอาชีพของผู้ปกครองกับความพึงพอใจในวิชาการงาน
ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 พบว่า อาชีพของผู้ปกครองไม่มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจใน
วิชาการงาน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานข้อที่ 3 ที่ว่า อาชีพ
ของผู้ปกครองมีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจในวิชาการงานของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

สมมติฐานข้อที่ 4 ความสัมพันธ์ระหว่างรายได้ที่เป็นตัวเงินเฉลี่ยต่อเดือนของผู้ปกครองกับความพึงพอใจในวิชาการงานของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 พบว่า รายได้ที่เป็นตัวเงินเฉลี่ยต่อเดือนของผู้ปกครอง ไม่มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจในวิชาการงาน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานข้อที่ 4 ที่ว่า รายได้ที่เป็นตัวเงินเฉลี่ยต่อเดือนของผู้ปกครองมีความสัมพันธ์ทางลบกับความพึงพอใจในวิชาการงานของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

สมมติฐานข้อที่ 5 ความสัมพันธ์ระหว่างค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อเดือนของผู้ปกครองกับความพึงพอใจในวิชาการงานของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 พบว่า ค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อเดือนของผู้ปกครองไม่มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจในวิชาการงาน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานข้อที่ 5 ที่ว่า ค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อเดือนของผู้ปกครองมีความสัมพันธ์ทางลบกับความพึงพอใจในวิชาการงานของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

สมมติฐานข้อที่ 6 ความสัมพันธ์ระหว่างภาระในการชำระหนี้ต่อเดือนของผู้ปกครองกับความพึงพอใจในวิชาการงานของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 พบว่า ภาระในการชำระหนี้ต่อเดือนของผู้ปกครองไม่มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจในวิชาการงาน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานข้อที่ 6 ที่ว่า ภาระในการชำระหนี้ต่อเดือนของผู้ปกครองมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความพึงพอใจในวิชาการงานของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

3. การดำเนินการตามวัตถุประสงค์

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความพึงพอใจในวิชาการงานของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนศรีคอนสวรรค์ สรุปได้ว่า ระดับความพึงพอใจส่วนใหญ่อยู่ในระดับมาก กล่าวคือ ด้านครูผู้สอนและด้านวิธีการสอนและกิจกรรมการเรียนการสอนมีความพึงพอใจในระดับมาก ส่วนด้านหลักสูตรมีความพึงพอใจในระดับปานกลาง และยังพบว่ามีปัจจัยด้านต่าง ๆ เกี่ยวกับนักเรียน อาทิ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สถิติในการขาดเรียนวิชาการงาน มีความสัมพันธ์กับงานวิจัยในครั้งนี้

4. อภิปรายผลตามสมมติฐาน

จากการศึกษาความพึงพอใจในวิชาการงานของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนศรีคอนสวรรค์ ผู้วิจัยแยกอภิปรายผลตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดกล่าวคือ

1. ระดับความพึงพอใจในวิชาการงานของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนศรีคอนสวรรค์ พบว่า ด้านครูผู้สอนและด้านวิธีสอนและกิจกรรมการเรียนการสอนมีความพึงพอใจในระดับมาก ส่วนด้านหลักสูตรมีความพึงพอใจในระดับปานกลาง ทั้งนี้เป็นเพราะนักเรียนคิดว่า ครูผู้สอนในวิชาการงานเป็นผู้ที่มีความรู้ ความสามารถในการวิชาที่สอน มีความรับผิดชอบต่องานสอน มีความเป็นกันเอง มีความเอาใจใส่ และสามารถแนะแนวทางการเรียนให้กับนักเรียนได้เป็นอย่างดี ในด้านวิธีสอนและกิจกรรมการเรียนการสอน มีการกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ในรายวิชาที่ชัดเจน มีการเรียงลำดับของเนื้อหาที่ดี ส่วนในด้านหลักสูตรนั้นสามารถชี้ให้เห็นว่าวิชานี้จะช่วยให้นักเรียนสามารถทำงานและปฏิบัติงานให้มีประสิทธิภาพ นำไปเป็นแนวทางในการประกอบอาชีพในชีวิตประจำวันได้ แต่การจัดกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อส่งเสริมการเรียนวิชาการงานไม่เป็นไปอย่างต่อเนื่อง

อภิปรายได้ว่า โรงเรียนในศรีคอนสวรรค์เป็นโรงเรียนที่มีการพัฒนาศักยภาพทางการศึกษา โดยจัดกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เน้นกระบวนการเรียนรู้ที่บูรณาการความรู้และพัฒนาศักยภาพด้านต่าง ๆ รูปแบบการจัดการเรียนการสอนจะเน้นการปฏิบัติจริง ฝึกการแก้ปัญหาระหว่างการเรียนโดยมีครูเป็นผู้แนะนำเท่านั้น เพื่อให้เด็กมีเจตคติที่ดีต่อการเรียน การทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม ฝึกวินัยในตนเอง ซึ่งจะเป็นคุณลักษณะนิสัยที่ดีต่อไป

2. ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยทางด้านต่าง ๆ เกี่ยวกับนักเรียน ได้แก่ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สถิติการขาดเรียนวิชาการงาน อาชีพของผู้ปกครอง รายได้ที่เป็นตัวเงินเฉลี่ยต่อเดือนของผู้ปกครอง ค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อเดือนของผู้ปกครอง ภาระในการชำระหนี้ของผู้ปกครอง กับความพึงพอใจในวิชาการงานของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนศรีคอนสวรรค์

2.1 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน การศึกษาครั้งนี้พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความพึงพอใจในวิชาการงาน คือ นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงจะมีความพึงพอใจมาก ส่วนนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำจะมีความพึงพอใจน้อย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานข้อที่ 1 ที่ว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความพึงพอใจในวิชาการงานของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

อภิปรายได้ว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจในวิชาการงาน ทั้งนี้เป็นเพราะความสามารถในการรับรู้ของนักเรียน มีความสำคัญสำหรับกระบวนการเรียนการสอนวิชาการงาน นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง จะเข้าใจจุดมุ่งหมายของหลักสูตรและการเรียนกลุ่มการงานมากกว่านักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนปานกลางและนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ สุรพล เ็นเจริญ (2543 : 50) ได้ศึกษาความพึงพอใจต่อการเรียนอาชีพธุรกิจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 และมัธยมศึกษาปีที่ 6 ที่มีระดับคะแนนเฉลี่ยสะสมสูง ปานกลางและต่ำ พบว่า ความพึงพอใจต่อการเรียนวิชาอาชีพธุรกิจมีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงจะเข้าใจเกี่ยวกับจุดมุ่งหมายของหลักสูตรและการเรียนกลุ่มงานอาชีพและเทคโนโลยีมากกว่านักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ

2.2 สถิติในการขาดเรียนวิชาการงาน การศึกษาครั้งนี้พบว่า สถิติในการขาดเรียนวิชาการงานมีความสัมพันธ์ทางลบกับความพึงพอใจในวิชาการงาน คือ นักเรียนที่มีสถิติในการขาดเรียนมากจะมีความพึงพอใจน้อย ส่วนนักเรียนที่มีสถิติในการขาดเรียนน้อยจะมีความพึงพอใจมาก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานข้อที่ 2 ที่ว่า สถิติในการขาดเรียนวิชาการงานมีความสัมพันธ์ทางลบกับความพึงพอใจในวิชาการงานของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

อภิปรายได้ว่า สถิติในการขาดเรียนวิชาการงานมีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจในวิชาการงาน ทั้งนี้เป็นเพราะความพึงพอใจต่อวิชาที่เรียนจัดเป็นองค์ประกอบหนึ่งที่มีความสัมพันธ์กับการเรียน ถ้านักเรียนมีความพึงพอใจต่อวิชาที่เรียน นักเรียนจะมีความตั้งใจที่จะเรียนรู้ในวิชาที่ครูสอน พร้อมทั้งมีความกระตือรือร้นที่จะเรียนวิชานั้น ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ สมบูรณ์ พรหมภาพ

(2538 : 416) กล่าวว่า เมื่อนักเรียนมีทัศนคติที่ดีต่อวิชาที่เรียนก็จะเป็นรากฐานที่สำคัญของการเรียน เป็นแนวทางที่จะให้นักเรียนเกิดความตั้งใจ เมื่อเกิดความพอใจในสิ่งที่เรียนก็ย่อมจะขวนขวาย พยายาม ค้นคว้าหาความรู้ มีการเตรียมพร้อมที่จะแก้ไข อุปสรรคต่าง ๆ ให้ผ่านไปด้วยดี เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่วางไว้

2.3 อาชีพของผู้ปกครอง การศึกษาครั้งนี้พบว่าอาชีพของผู้ปกครองไม่มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจในวิชาการงาน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานข้อที่ 3 ที่ว่า อาชีพของผู้ปกครองมีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจในวิชาการงานของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

อภิปรายได้ว่า อาชีพของผู้ปกครองไม่มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจในวิชาการงาน อาจเป็นเพราะอาชีพของผู้ปกครองไม่ใช่ตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อความพึงพอใจในวิชาการงาน ทั้งนี้เพราะว่านักเรียนได้เรียนวิชาการงานในกรอบหลักสูตรเดียวกัน วิธีการสอนและกิจกรรมการเรียนการสอนมีลักษณะคล้ายคลึงกันและครูผู้สอนมีคุณลักษณะที่ไม่แตกต่างกัน รวมทั้งบุคคลทุกอาชีพล้วนตระหนักถึงความสำคัญของการศึกษา เมื่อพิจารณาอาชีพของผู้ปกครองนักเรียน จะเห็นว่าส่วนใหญ่ประกอบวิชาชีพ อาทิ ค้าขาย ธุรกิจ รับราชการและรัฐวิสาหกิจ เป็นต้น ซึ่งต่างก็ต้องการให้บุตรหลานของตนได้รับการศึกษาสูงที่สุดเท่าที่จะทำได้ เพื่อในอนาคตจะได้ทำงานสบาย มีรายได้ดี ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ ชลินุช บุญน้อม (2543 : 112) ผลการวิจัยพบว่า อาชีพของผู้ปกครองไม่มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจศึกษาต่อของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ผู้ปกครองทุกสาขาอาชีพมีความต้องการให้บุตรหลานเรียนในสาขาที่มีความมั่นคงและก้าวหน้า สามารถเลี้ยงตนเองได้

2.4 รายได้ที่เป็นตัวเงินเฉลี่ยต่อเดือนของผู้ปกครอง การศึกษาครั้งนี้พบว่ารายได้ที่เป็นตัวเงินเฉลี่ยต่อเดือนของผู้ปกครองไม่มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจในวิชาการงาน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานข้อที่ 4 ที่ว่า รายได้ที่เป็นตัวเงินเฉลี่ยต่อเดือนของผู้ปกครองมีความสัมพันธ์ทางลบกับความพึงพอใจในวิชาการงานของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

อภิปรายได้ว่า รายได้ที่เป็นตัวเงินเฉลี่ยต่อเดือนของผู้ปกครองไม่ใช่ตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อความพึงพอใจในการเรียนวิชาการงาน เนื่องจากปัจจุบันประเทศไทยได้มีการปฏิรูปการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 9 (พ.ศ. 2545-2549) มุ่งเน้นการพัฒนาคนและกำหนดให้คนเป็นจุดศูนย์กลางของการพัฒนา (คณะกรรมการการพัฒนาระบบเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ 2544 : 7) ซึ่งการศึกษาเป็นหัวใจของการพัฒนาคน

อันเป็นทรัพยากรที่มีคุณค่าของสังคม รัฐบาลจึงให้การสนับสนุนด้านการศึกษาด้วยการจัดตั้งกองทุน กุ๊ยมเพื่อการศึกษาให้แก่เด็กนักเรียนที่ขาดแคลนทุนทรัพย์ และนอกจากนี้สถานศึกษาแต่ละแห่งยังได้มีการ มอบทุนให้แก่เด็กนักเรียนที่เรียนดีแต่ยากจน เพื่อเป็นการช่วยเหลือนักเรียนเบื้องต้น ดังนั้นถึงแม้ผู้ ปกครองของนักเรียนจะมีรายได้ไม่น้อยก็ไม่เป็นอุปสรรคต่อการศึกษาเล่าเรียนของนักเรียนมากนัก

2.5 ค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อเดือนของผู้ปกครอง การศึกษาครั้งนี้พบว่าค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อ เดือนของผู้ปกครองไม่มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจในวิชาการงาน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ .05 ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานข้อที่ 5 ที่ว่า ค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อเดือนของผู้ปกครองมีความ สัมพันธ์ทางลบกับความพึงพอใจในวิชาการงานของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

อภิปรายได้ว่า จากการวิเคราะห์ค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อเดือนของผู้ปกครอง พบว่าไม่มี ความสัมพันธ์กับความพึงพอใจในวิชาการงาน อาจเนื่องมาจากครอบครัวมีฐานะทางเศรษฐกิจสูง ไม่มี ภาระหนี้สินที่ต้องชำระ ทั้งนี้รายได้ที่เป็นตัวเงินเฉลี่ยต่อเดือนดังกล่าวจะเป็นตัวกำหนดระดับความ ต้องการ กำหนดขนาดของค่าใช้จ่ายเพื่อการบริโภคในทิศทางเดียวกัน คือ รายได้มากค่าใช้จ่ายเพื่อการ บริโภคก็จะอยู่ในระดับสูง เมื่อเทียบกับรายได้ที่ต่ำกว่าค่าใช้จ่ายเพื่อการบริโภคก็จะอยู่ในระดับต่ำ ซึ่ง สอดคล้องกับการศึกษาของ นฤมล บุณนิม (2529 : 17-30) ผลการศึกษาพบว่า ค่าใช้จ่ายในการบริโภค เป็นตัวแปรหนึ่งในการกำหนดระดับความต้องการ ค่าใช้จ่ายเพื่อการอุปโภคบริโภคสินค้าและบริการ เป็นค่าใช้จ่ายที่มีต่อสินค้าคงทน สินค้าไม่คงทน ตลอดจนบริการในรูปแบบต่าง ๆ ซึ่งปัจจัยที่กำหนด ขนาดของค่าใช้จ่ายเพื่อการอุปโภคบริโภค ได้แก่ รายได้สุทธิส่วนบุคคล ระดับราคา ความมั่งคั่ง การ คาดการณ์ อัตราดอกเบี้ย เป็นต้น ดังนั้นผู้ปกครองส่วนใหญ่จำเป็นต้องมีการใช้จ่ายที่ค่อนข้างสูง เพื่อให้เหมาะสมกับสถานภาพทางเศรษฐกิจของตนเอง

2.6 ภาระในการชำระหนี้ของผู้ปกครอง การศึกษาครั้งนี้พบว่าภาระในการชำระหนี้ ของผู้ปกครองไม่มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจในวิชาการงาน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานข้อที่ 6 ที่ว่า ภาระในการชำระหนี้ของผู้ปกครองมีความสัมพันธ์ทาง บวกกับความพึงพอใจในวิชาการงานของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

อภิปรายได้ว่า จากการศึกษาวิเคราะห์หนี้สินของผู้ปกครอง พบว่าไม่มีความสัมพันธ์ กับความพึงพอใจในการเรียนวิชาการงาน โดยผลการศึกษาพบว่าผู้ปกครองของนักเรียนส่วนใหญ่ไม่มี หนี้สินที่ต้องชำระ ส่งผลให้นักเรียนมีโอกาสที่จะศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้นไป (วิทยากร เชียงกูล และ คณะ. 2541 : 194) กล่าวได้ว่า หนี้สินที่เกิดจากสภาพรายได้ไม่พอกับรายจ่ายเป็นอุปสรรคต่อการพัฒนา สถิติปัญญา โดยส่งผลต่อค่าใช้จ่ายในการศึกษา อัตราการเรียนต่อของนักเรียนในระดับต่าง ๆ ลดลง

5. ข้อเสนอแนะ

ก. ทางปฏิบัติ

จากการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านต่าง ๆ เกี่ยวกับนักเรียนกับความพึงพอใจในการเรียนวิชาการงานของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนศรีคอนสวรรค์ ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. ความพึงพอใจในการเรียนวิชาการงานของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนศรีคอนสวรรค์ ด้านวิธีสอนและกิจกรรมการเรียนการสอน และด้านครูผู้สอน มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก แต่ทางสถานศึกษาควรปรับปรุงด้านหลักสูตรที่อยู่ในระดับปานกลาง เพื่อให้เกิดความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น และให้สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ ปี พ.ศ. 2542 โดยให้ยึดตามความต้องการของผู้เรียน ชุมชน และท้องถิ่น ใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดหลักสูตร ครูผู้สอนจะต้องเรียนรู้วิถีชีวิตของคนในท้องถิ่นเพื่อนำมาจัดการเรียนการสอน

2. จากผลการศึกษาค้นพบว่า สถิติในการขาดเรียนวิชาการงานมีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจในการเรียนวิชาการงาน ดังนั้น สถานศึกษาควรประชาสัมพันธ์ให้ผู้ปกครองและนักเรียนรับทราบ ทั้งนี้เพื่อให้เกิดความตระหนักและเห็นความสำคัญในการมาเรียนอย่างสม่ำเสมอ ซึ่งอาจจัดในวันที่มีการประชุมพิเศษ วันประชุมผู้ปกครอง เป็นต้น

นอกจากนี้ยังพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจในการเรียนวิชาการงาน กล่าวคือ นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงจะมีความสามารถในการรับรู้มากกว่านักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ สถานศึกษาควรพิจารณาปรับปรุงกระบวนการจัดการเรียนรู้ในลักษณะจากง่ายไปหายาก มีวิธีการสอนที่หลากหลาย เหมาะสมกับเนื้อหา เพื่อให้ให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น

ข. ทางวิชาการ

1. การศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยศึกษาจากกลุ่มตัวอย่างเฉพาะโรงเรียนศรีคอนสวรรค์ ผลการวิจัยที่ได้มีขอบเขตจำกัด ดังนั้นจึงควรได้ศึกษาเรื่องนี้โดยการขยายไปในโรงเรียนอื่น ๆ เพื่อจะทำให้ได้ข้อมูลที่ครอบคลุมและเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาการศึกษาและสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนและชุมชนมากขึ้น

2. ควรทำการศึกษาในลักษณะเดียวกันกับงานวิจัยครั้งนี้ โดยการเปรียบเทียบระหว่าง 2 สถานศึกษา คือ สถานศึกษาของรัฐบาลและของเอกชน เพื่อหาคำตอบว่าปัจจัยด้านต่าง ๆ เกี่ยวกับนักเรียนมีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจในการเรียนวิชาการงานของแต่ละสถาบันว่ามีความแตกต่างกันหรือไม่

3. ควรมีการทำวิจัยเกี่ยวกับปัจจัยด้านอื่น ๆ เช่น ด้านสังคม ครอบครัว ค่านิยม เป็นต้น ว่ามีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจในการเรียนวิชาการงานหรือไม่

4. ควรเพิ่มเทคนิคการวิจัยในเชิงคุณภาพ เช่น การสัมภาษณ์ เพื่อให้ได้ข้อมูลในเชิงลึกมากยิ่งขึ้น

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กรมสามัญศึกษา. (2523). **กรมสามัญศึกษา 2523**. กรุงเทพฯ : กระทรวงศึกษาธิการ.
- กระทรวงศึกษาธิการ. หน่วยศึกษานิเทศก์. (2542). **การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง.เอกสารชุดแนวทางการปฏิรูปการศึกษาในโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา.กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์การศาสนา.**
- กัลยานี ปฎิมาพรเทพ. (2541). “หลักสูตรท้องถิ่น เครื่องมือการวัดการศึกษาของชุมชน.” **วารสารวิชาการ. 1(10) : 29-34 .**
- กาญจนา ภาสุรพันธ์. (2535). **ความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อสภาพแวดล้อมภายในวิทยาลัยอาชีวศึกษา สังกัดกรมอาชีวศึกษา เขตการศึกษา 8.ปริญญาานิพนธ์ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา) กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.**
- กิติมา ปรีดีดีลก. (2529). **การบริหารและนิเทศการศึกษาเบื้องต้น. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.**
- คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ,สำนักงาน. (2522). **การศึกษาชั้นมัธยมศึกษา-วิจัย. กรุงเทพฯ : กองการวิจัยการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.**
- คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ,สำนักงาน. (2542). **พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542. สำนักนายกรัฐมนตรี. กรุงเทพฯ : พริกหวานกราฟฟิค.**
- จรรุญ พานิชย์ผลิตไชย. (2521). **โอกาสที่เข้าศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้นจะแนกตามประเภทของโรงเรียน สภาพส่วนตัวและผลการเรียนของนักเรียนภาคเหนือ. ปริญญาานิพนธ์ กศ.ม. (การประถมศึกษา) กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.**
- ชลีนุช บุญน้อม. (2543). **องค์ประกอบที่มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจศึกษาต่อระดับปริญญาตรี สาขาวิชาระบบสารสนเทศของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง แผนกวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ ชั้นปีที่ 2 คณะบริหารธุรกิจ สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล. วิทยานิพนธ์ คอ.ม. (คอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีสารสนเทศ). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยพระจอมเกล้าธนบุรี. ถ่ายเอกสาร.**

- เทียมจันทร์ จาตุกัญญาประทีป. (2523). องค์ประกอบที่มีความสัมพันธ์กับการศึกษาต่อ
ของนักเรียนชั้นป.6 ในเขตการศึกษา 7 ในด้านเศรษฐกิจและสังคมของครอบครัว. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (วิจัยการศึกษา) กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย. จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.
- ทรงสมร คชาจิต. (2543). ความพึงพอใจในการเรียนวิชาการเลขานุการของนักเรียนระดับ
ประกาศนียบัตรวิชาชีพ วิทยาลัยพาณิชยการธนบุรีและวิทยาลัยพาณิชยการเขตุน.
ปริญญาโท กศ.ม. (ธุรกิจศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ธำรง บัวศรี. (2542). ทฤษฎีหลักสูตร : การออกแบบและพัฒนา. กรุงเทพฯ.
- นฤมล บุณนิม. (2529). ความผูกพันในความสำเร็จในเชิงความคาดหวังทางการศึกษา : ศึกษา
กรณีนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ปริญญาสังคม
วิทยามหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- พวงรัตน์ ทวีรัตน์. (2534). วิธีการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์. พิมพ์ครั้งที่ 6.
กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- วันทยา วงศ์ศิลปกรรม. (2533). การศึกษาผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนที่ส่งผลมาจากความพอใจ
ในการได้เลือกบทเรียน. ปริญญาโท กศ.ด. (การวิจัยและพัฒนาหลักสูตร) กรุงเทพฯ
: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- วัลลภ กันทรัพย์. (2541). แนวคิดในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.
วิชาการ, กรม. (2533). หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533. กรุงเทพฯ :
โรงพิมพ์คุรุสภา.
- วิชัย ประสิทธิ์วิสุทธิเวช. (2542, กันยายน). การพัฒนาหลักสูตรระดับท้องถิ่น. วารสารวิชาการ.
2(9) : 16-22.
- วิทยากร เชียงกุล. (2533). ปัญหาเศรษฐกิจสังคมที่มีผลกระทบต่อเด็กและเยาวชนไทย.
กรุงเทพฯ : ผลึกการพิมพ์.
- สันต์ ธรรมบำรุง. (2525). หลักสูตรและการบริหารหลักสูตร. กรุงเทพฯ : นรสิงห์.
- สมบุญ วรรณภาพ. (2538). จิตวิทยาการศึกษา. กรุงเทพฯ : บรรณกิจ.
- สมบัติ สุขสมบุญ. (2540). การศึกษาปัจจัยความสนใจเลือกเรียนต่อสายสามัญและสาย
อาชีวศึกษา ของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา.
ปริญญาโท กศ.ม. (ธุรกิจศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ. อัดสำเนา.

- สมยศ นาวิการ. (2524). การพัฒนาหลักสูตร. กรุงเทพฯ. สมหามายการพิมพ์.
- สมรภูมิ ขวัญคุ้ม. (2530). ความพึงพอใจของบุคลากรมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒที่มีต่อการจัดสวัสดิการภายในมหาวิทยาลัย. ปรินญานิพนธ์ กศ.ม. (ธุรกิจศึกษา) กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- สมศรี ชูแสง. (2532). ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการศึกษาต่อของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในเขตพื้นที่ขยายโอกาสทางการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น จังหวัดนครศรีธรรมราช. ปรินญานิพนธ์ วท.ม. (การวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์) กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- สุเทพ เมฆ. (2531). ความพึงพอใจในบรรยากาศการเรียนการสอนของนักเรียนและครูโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน ประเภทพาณิชยกรรม ในเขตการศึกษา 12. ปรินญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- สุพล เย็นเจริญ. (2543). ความพึงพอใจต่อการเรียนวิชาอาชีพธุรกิจของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 5 และมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนปทุมคงคา สังกัดกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร. สารนิพนธ์ กศ.ม. (ธุรกิจศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร. ถ่ายเอกสาร.
- สาโรช บัวศรี และคณะ. (2521). การศึกษาเพื่อการทำงานและอาชีพ. กรุงเทพฯ : วัฒนาพานิช.
- โสภณ โสมดี. (2526). ความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนเกี่ยวกับการใช้หลักสูตร กลุ่มวิชาการงานและอาชีพในหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 ในเขต การศึกษา 6. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2544). รายงานการศึกษาวิจัยเรื่องการใช้จ่ายภาครัฐเพื่อการจัดบริการพื้นฐานทางสังคมของประเทศไทย.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2540, กันยายน-ธันวาคม).
- วิกฤตเศรษฐกิจไทย...กับการปรับแผนฯ8. วารสารเศรษฐกิจและสังคม. 34(3) : 11-30.
- หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 5 . (2545). แนวทางการจัดทำหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน ระดับสถานศึกษา. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ธรรมรักษ์การพิมพ์.
- อัจฉรา วงศ์วัฒนามงคล. (2533). ตัวแปรทางพฤติกรรมศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาต่อในระดับบัณฑิตศึกษา. ปรินญานิพนธ์ วท.ม. (การวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์) กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

- อภิชาติ ชัยบาล. (2535). **สภาพการจัดการเรียนการสอนการงานและอาชีพ**. เชียงใหม่ : สำนักงานศึกษานิเทศก์, เขตการศึกษา.
- เอกพจน์ สมุธานนท์. (2539). **การศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อเจตคติในวิชาอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตกรุงเทพมหานคร**. สารนิพนธ์ กศ.ม. (ธุรกิจศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- Bloom. (1976). Benjamin S. Human Characteristics and School Learning. New York : McGraw hill.
- Bogue , E. Grade. (1994). Leadership by design : Strengthening integrity in higher Education. San Francisco, Calif : Jossey-Bass.
- Cronbach, Lee J. (1970). Essentials of Psychological testing. New York : Harper.
- Eaddy, Vanik Silas, Z1969, March). The Influence of Selected Factors on the Vocational Choices of Vocational Agricultural Students in Louisiana. Dissertation Abstracts, 29(9) : 2958-2959.
- Gagne, R.M. et al. (1968). The Measurement of Transfer of Training. Psychological Bulletin. 45.
- Good. (1968). Dictionary of Education. 3rd ed. New York : Mc Graw-Hill Book Company.
- Roger, CR. (1969). Freedom to Learn. Columbus, Ohio : Charles E. Merrill.
- Snelbecker Glenn E. Learning theory , instructional theory , and psychoeducational Design. New York : Mc Graw — Hill.
- Wallerstein, Harery. (1971). A Dictionary of Psychology. Maryland : Penquin Book Inc.
- Whitehead. (1967). Alfred N. The Aims of Education and Other Essays. New York The Free Press.

ภาคผนวก ก

รายนามอาจารย์ที่ปรึกษา ผู้เชี่ยวชาญ และผู้ทรงคุณวุฒิ

รายนามอาจารย์ที่ปรึกษา ผู้เชี่ยวชาญ และผู้ทรงคุณวุฒิ

ศาสตราจารย์ ดร.สัญญา สัญญาวิวัฒน์ ตำแหน่งทางวิชาการ รองศาสตราจารย์ ตำแหน่งปัจจุบัน อาจารย์ประจำคณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยสยาม วุฒิการศึกษาสูงสุด Sociology, University of Missouri, USA.	
ศาสตราจารย์ ดร.จันทร์วิภา คิมกัมพันธ์ ตำแหน่งทางวิชาการ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ตำแหน่งปัจจุบัน ผู้อำนวยการสำนักกิจการนักศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา วุฒิการศึกษาสูงสุด สาธารณสุขศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาสุขศึกษาและพฤติกรรมศาสตร์	
ประเทือง อัมพรภักดี ตำแหน่งทางวิชาการ อาจารย์ 2 ระดับ 7 ตำแหน่งปัจจุบัน รองอธิการบดีฝ่ายวิชาการ วุฒิการศึกษาสูงสุด Ph.D. (Education Research)	
งสมศรี อิงพิทักษ์พันธุ์ ตำแหน่งปัจจุบัน หัวหน้างานหลักสูตร วุฒิการศึกษาสูงสุด โรงเรียนเซนต์โยเซฟคอนเวนต์ การศึกษาระดับบัณฑิต	
เจนันทวัน กุญชรพยัคฆ ตำแหน่งปัจจุบัน หัวหน้าฝ่ายวิชาการ วุฒิการศึกษาสูงสุด โรงเรียนอัสสัมชัญคอนเวนต์ การศึกษาระดับบัณฑิต	

ภาคผนวก ข
แบบสอบถาม การศึกษาวิจัย

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง

การศึกษาความพึงพอใจในวิชาการงานของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3
ในโรงเรียนศรีคอนสวรรค์

ชี้แจง

1. แบบสอบถามฉบับนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาความพึงพอใจในวิชาการงานของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนศรีคอนสวรรค์ และนำผลการวิจัยไปใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานในการวางแผนและปรับปรุงหลักสูตรและวิธีการเรียนการสอน ครูผู้สอนวิชาการงานในโรงเรียนศรีคอนสวรรค์

2. รายละเอียดของแบบสอบถาม

แบบสอบถามฉบับนี้แบ่งเป็น 2 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลส่วนตัวของนักเรียน

ส่วนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับความพึงพอใจในการเรียนวิชาการงาน ใน 3 ด้าน ได้แก่
หลักสูตร วิธีสอน ครูผู้สอน

3. การตอบแบบสอบถาม

แบบสอบถามฉบับนี้เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับความพึงพอใจในวิชาการงานของท่าน เพื่อประโยชน์
การวิจัย ขอความกรุณาให้ท่านตอบแบบสอบถามทุกข้อ โดยไม่เว้นข้อใดข้อหนึ่ง โดยทำเครื่องหมาย /
✓ ซึ่งตรงกับความเป็นจริงหรือตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด

4. ข้อมูลที่ได้จากการตอบแบบสอบถามนี้จะนำไปใช้ในการวิจัยเท่านั้น ผู้วิจัยจะเก็บข้อมูลของท่าน
ในความลับ โดยไม่มีผลต่อผู้ตอบแบบสอบถามแต่อย่างใด

ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความร่วมมือจากท่านเป็นอย่างดีและขอขอบคุณในความร่วมมือนี้อีก
โอกาสนี้

นางสาวยุพร วนาคอนพิศาล

นิสิตปริญญาโท สาขาสังคมศาสตร์เพื่อการพัฒนา

มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา

ตอนที่1 แบบสอบถามข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม มี 7 ข้อ

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง () หน้าข้อความที่ตรงกับความเป็นจริง
เกี่ยวกับตัวท่าน

1. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

() 1. ต่ำกว่า 2.00

() 2. 2.00 - 2.50

() 3. 2.51 ขึ้นไป

2. สถิติในการขาดเรียนวิชาการงานพื้นฐานอาชีพ / ภาคเรียน

() 1. ไม่เคยขาดเรียน

() 2. 1 - 2 ครั้ง

() 3. 3 - 5 ครั้ง

() 4. มากกว่า 5 ครั้งขึ้นไป

สำหรับผู้วิจัย

1.	
2.	
3.	
4.	

3. อาชีพของผู้ปกครอง

() 1. รับราชการ / รัฐวิสาหกิจ

() 2. ค้าขาย / ธุรกิจ

() 3. รับจ้าง

() 4. เกษตรกรรม

4. รายได้ที่เป็นตัวเงินเฉลี่ยต่อเดือนของผู้ปกครอง (เช่นค่าแรง , เงินเดือน , กำไรสุทธิจากการทำธุรกิจ , กำไรสุทธิจากการทำการเกษตร , เงินที่ได้รับเป็นการช่วยเหลือซึ่งรวมถึง เงินสงเคราะห์ , บำเหน็จ , บำนาญ เงินชดเชยจากการออกจากงาน เป็นต้น)

() 1. ต่ำกว่า 10,000 บาท

() 2. 10,001 - 20,000 บาท

() 3. 20,001 - 30,000 บาท

() 4. 30,001 ขึ้นไป

5. ค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อเดือนของผู้ปกครองที่ต้องใช้จ่ายในการดำรงชีวิต (ซึ่งเป็นค่าใช้จ่ายเพื่อการอุปโภคบริโภคของครอบครัว ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับยานพาหนะและค่าบริการสื่อสาร , ค่าใช้จ่ายที่ไม่เกี่ยวกับการอุปโภคบริโภคได้แก่ ภาษี , ค่าของขวัญ , เบี้ยประกัน , ดอกเบี้ยเงินกู้ เป็นต้น) ซึ่งไม่รวมค่าใช้จ่ายที่เป็นการสะสมทุน เช่น การซื้อ , เช่าซื้อบ้าน , ที่ดิน และของมีค่า เช่น เพชร พลอยต่าง ๆ

- () 1. ต่ำกว่า 10,000 บาท
 () 2. 10,001 - 20,000 บาท
 () 3. 20,001 - 30,000 บาท
 () 4. 30,001 ขึ้นไป

6. รายรับทุกประเภท - รายจ่ายทุกประเภท เฉลี่ยแต่ละเดือนในครอบครัวของผู้ปกครองเป็นอย่างไร

- () 1. รายรับมากกว่ารายจ่าย
 () 2. รายรับพอ ๆ กับรายจ่าย
 () 3. รายรับน้อยกว่ารายจ่าย

7. ภาระในการชำระหนี้ต่อเดือนของผู้ปกครอง (ได้แก่ เงินต้นรวมดอกเบี้ย)

- () 1. ไม่มีหนี้ที่ต้องชำระ
 () 2. มีหนี้ต้องชำระ

สำหรับผู้วิจัย

5.	
6.	
7.	

ตอนที่2 แบบสอบถามเกี่ยวกับความพึงพอใจ ของนักเรียนที่มีต่อวิชาการงานพื้นฐานอาชีพ ในด้าน
หลักสูตร วิธีการ และกิจกรรมการเรียนการสอน และครูผู้สอนของโรงเรียนในเครือเซนต์ปอลเดอชาร์ตร
คำชี้แจง พิจารณาข้อความแต่ละข้อแล้วให้ท่านทำเครื่องหมาย ✓ ที่ตรงกับความพึงพอใจของท่าน

ความพึงพอใจ	ระดับความพึงพอใจ					สำหรับ ผู้วิจัย
	มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)	
1. <u>ด้านหลักสูตร มี 10 ข้อ ดังนี้</u>						
1. การจัดรายวิชาการงานพื้นฐานอาชีพให้ นักเรียนเลือกเรียนตามความถนัดและสนใจ						
2. การจัดกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อส่งเสริมสนับสนุน การเรียนวิชาการงานพื้นฐานอาชีพ						
3. การจัดตำราเรียนและเอกสารประกอบ การสอนเกี่ยวกับวิชาการงานพื้นฐานอาชีพ ไว้ให้ศึกษาค้นคว้าอย่างเพียงพอ						
4. เนื้อหารายวิชาการงานพื้นฐานอาชีพ นักเรียนสามารถนำไปใช้ประโยชน์ใน ชีวิตประจำวันได้						
5. เนื้อหารายวิชาการงานพื้นฐานอาชีพ นักเรียนสามารถนำไปเป็นพื้นฐานใน การเรียนต่อได้						
6. เนื้อหารายวิชาการงานพื้นฐานอาชีพ ที่เปิด สอน มีความทันสมัย ทันต่อเหตุการณ์						
7. การแบ่งสัดส่วนของเนื้อหารายวิชา ระหว่าง ภาคทฤษฎีและปฏิบัติมีความเหมาะสม						
8. เนื้อหารายวิชาการงานพื้นฐานอาชีพ นักเรียนสามารถใช้เป็นแนวทางใน การประกอบอาชีพได้						
9. นักเรียนมีความภาคภูมิใจที่ได้เรียนวิชา การงานพื้นฐานอาชีพ ที่โรงเรียนเปิดสอน						
10. เนื้อหารายวิชาการงานพื้นฐานอาชีพ มีความเหมาะสมกับวัยของผู้เรียน						

ความพึงพอใจ	ระดับความพึงพอใจ					สำหรับ ผู้วิจัย
	มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)	
3. ด้านครูผู้สอน มี 10 ข้อ ดังนี้						
1. ครูมีความรู้ความสามารถในวิชาที่สอน						
2. ครูมีกิริยามารยาทและวาจาสุภาพในขณะปฏิบัติการสอน						
3. ครูยอมรับฟังความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของนักเรียน						
4. ครูสามารถสาธิตการสอนใช้เครื่องมือในการปฏิบัติได้อย่างถูกต้อง						
5. ครูสามารถช่วยเหลือนักเรียน ทั้งในและนอกห้องเรียน						
6. ครูเปิดโอกาสให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน						
7. ครูมีเหตุผลในการตัดสินปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในห้องเรียน						
8. ครูมีความรับผิดชอบเกี่ยวกับงานที่สอน						
9. ครูสามารถนำความรู้ใหม่ ๆ มาประยุกต์ใช้กับวิชาการงานพื้นฐานอาชีพ ที่สอนได้อย่างเหมาะสม เกิดประโยชน์แก่ผู้เรียน						
10. ครูเป็นที่ปรึกษาที่ดีแก่นักเรียนในวิชาที่สอน						

ขอขอบคุณในความร่วมมือ
นางสาวสุพร วนาดอนพิศาล

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ-นามสกุล นางสาวยุพร วนาดอนพิศาล
 วัน เดือน ปีเกิด 12 พฤศจิกายน 2509
 ที่อยู่ โรงเรียนเซนโยเซฟคอนเวนต์ แขวงสีลม เขตบางรัก
 กรุงเทพมหานคร
 ประวัติการศึกษา พ.ศ.2532 คุรุศาสตรบัณฑิต (เอกสังคมศึกษา)
 สถาบันราชภัฏสวนดุสิต
 ประวัติการทำงาน พ.ศ.2532 – ปัจจุบัน อาจารย์ประจำหมวดวิชาสังคมศึกษา
 โรงเรียนเซนโยเซฟคอนเวนต์